

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN
BERETNING 1950-51

KØBENHAVN
CHR. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
1951

INDHOLD

Tale ved årsfesten	7
Undervisningsåret	17
Lærere og administration	18
Undervisningsråd	20
Censorer	20
Studerende	20
Studierejser	23
Gæster	24
Interessefelter og frie forelæsninger	25
Lokaler	25
Udgivervirksomheden	25
Biblioteket	26
Institutter	27
Prisopgave	41
Tilskud	41
Studiefonden	44
Rusfesten	44
Årsfesten	44
Foreninger	45
De studerendes råd	48
Tilgang og afgang	52
Det erhvervsøkonomiske grundstudium	54
Erhvervsøkonomiske specialstudier	54
Forberedelse til den tresproglige korrespondentprøve	55
Forberedelse til den eensproglige korrespondentprøve	56
Forberedelse til translatøreksamen	56
Forberedelse til spanskprøven	56
Uddannelse af handelsskolelærere	57
Eksaminer	58
Litterære arbejder af Handelshøjskolens lærere	71

FORENINGEN TIL UNGE
HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

STIFTET 3. NOVEMBER 1880

Foreningens formål er at udbrede nyttige kundskaber inden for handelsstanden, særlig ved tilrettelæggelse af en så fyldig kommerciel uddannelse som muligt for handelsstandens ungdom.

BESTYRELSE:

Direktør *Paul Tillge*, R. p. p., formand.

Direktør *Poul E. Hansen* H.D., MSH., kasserer.

Sekretær *Harald Heie*.

Direktør, generalkonsul *Einar Høyvald*, R. DM. p.p.

Direktør, fru *Else Illum*.

Direktør, konsul, cand. polit. *C. V. Jernert*, R., MGSK.

Skibsreder *Axel Kampen*, R., MSH.

Direktør *F. Løppenthien*, K. DM. p. p., MAS.

Bankdirektør *Oluf Nielsen*, K. DM. p. p.

Boghandler *Ove Rømer*, R., DHF.

Direktør *Ole Sundø*, R. p. p.

Direktør, konsul *L. Tholstrup*, R. p. p., MSH., MGSK.

Sparekassedirektør, cand. polit. *Jens Toftegaard*, R. DM. p. p.

Borgmester *Ove Weikop*, R.

Direktør for Handelshøjskolen i København:

Professor, dr. phil. *Christen Møller*, R. DM. p. p.

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Handelshøjskolen i København er oprettet af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse og er statsunderstøttet. Den underviser efter de af handelsministeriet under 11. januar 1939, 28. juni 1944 og 6. juli 1944 godkendte studieplaner og er undergivet statens tilsyn gennem et af handelsministeriet nedsat tilsynsråd, der for det forløbne undervisningsår har haft følgende sammensætning:

TILSYNSRÅD:

Direktør *Chr. H. Olesen*, K. DM. p.p., formand.

Bankdirektør *O. Bech*, R. DM. p. p.

Direktør *Paul Tillge*, R. p. p.

Direktør for handelsskoleundervisningen,
cand. mag. *Osvald Larsen*, R. DM.

Direktør *C. J. Berring*, R.

Fuldmægtig, cand. jur. *K. Agbo*, sekretær.

UDVIKLINGSLINIER INDEN FOR NATIONALØKONOMIEN

FOREDRAG VED HANDELSHØJSKOLENS ÅRSFEST DEN 22. JUNI 1951
af professor, dr. oecon. P. NYBOE ANDERSEN

Det er en temmelig vag og omfattende titel, der er givet for forelæsningsen i aften. Udviklingslinier i nationaløkonomien — om dette emne kan der holdes mange og lange og meget forskellige forelæsnings, og da der i aften kun skal holdes een, og den ikke gerne skulle være alt for lang, er det rimeligt at begynde med en mere præcis afgrænsning af emnet, end man kan give i en kortfattet titel.

Jeg vil derfor straks sige, at mit udgangspunkt er de erfaringer, vi har gjort under udarbejdelsen af en ny lærebog i nationaløkonomi til brug ved undervisningen på Handelshøjskolens diplomstudier og på det erhvervsøkonomiske grundstudium. Det er min tanke at fremdrage nogle af de udviklingslinier i moderne nationaløkonomi, som i særlig grad stiller krav til en revision af en lærebogs form og indhold, og som vi derfor særligt har måttet interessere os for under arbejdet med den nye bog.

Når jeg siger »vi«, er det ikke pluralis majestatis, men et udtryk for den kendsgerning, at vi er tre lærere her ved skolen, som i fællesskab er i gang med dette arbejde, nemlig lektor Bjarke Fog og lektor Poul Winding for uden mig selv. Det er hændt, at en og anden lidt spydigt har spurgt, om det virkelig er nødvendigt at danne en hel »forfatterforening« for at skrive en elementær lærebog. Det plejer dog at være et arbejde, som en enkelt mand kan påtage sig.

Når vi har foretrukket at være tre om det, skyldes det ikke blot hensynet til at have bogen færdig i rette tid, men også en betragtning af mere principiel karakter, som jeg vil fremdrage, fordi den i sig selv belyser en udviklingslinie inden for moderne nationaløkonomi.

En udenforstående videnskabsmand, som har haft lejlighed til at følge visse sider af det økonomiske forskningsarbejde her ved Handelshøjskolen, gav for nogen tid siden udtryk for den opfattelse, at man her i usædvanlig grad forstod at arbejde i fællesskab om opgavernes løsning. Det tilkommer ikke mig som lærer ved skolen at afgøre, om disse ord svarer til virkeligheden eller blot må betragtes som en velment kompliment. Men så meget er givet, at der her er rørt ved et problem af største betydning både for nationaløkonomi og erhvervsøkonomi og vistnok for de fleste andre videnskaber i nutiden.

Vi indskærper dagligt vore studerende, at de fordele, der kan opnås

ved en specialisering i erhvervslivet, står og falder med, om man samtidig forstår at organisere samarbejdet mellem specialisterne på en tilfredsstillende måde. Det samme gælder inden for videnskaben. Her kommer specialiseringen ganske af sig selv, fordi stoffet svulmer op og tvinger den enkelte til at begrænse sine dyberegående studier til et stadig mere snævert felt. Men denne tiltagende specialisering må ledsages af et intensiveret samarbejde tværs over specialerne, hvis ikke den videnskabelige udvikling skal lide skade derved. Og dette samarbejde kommer desværre ikke af sig selv, men hæmmes tværtimod på visse punkter af et kvalifikationssystem, der begunstiger en udpræget individualistisk indstilling hos videnskabens dyrkere.

Disse problemer melder sig med særlig styrke under arbejdet med en lærebog. Skal den skrives af en enkelt mand, vil den let få overbalance, både sådan, at de afsnit, hvori han er specialist, kommer til at fylde for meget i forhold til andre områder af stoffet, og måske navnlig på den måde, at disse afsnit tydeligt bærer præg af at være skrevet med større indsigt og måske også større interesse end de andre og derfor er mere moderne, bedre gennearbejdede og mere dybtgående i analysen end de dele af bogen, der er skrevet på grundlag af anden- eller trediehåndsviden.

På den anden side kan problemet heller ikke løses ideelt ved, at en række specialister skriver et samleværk i faget. En eller anden laver en disposition og deler opgaverne ud, hvorefter hver forfatter skriver sit eget afsnit uden at have nævneværdigt samarbejde med de øvrige. Den slags værker kan være uhyre nyttige og nødvendige, men de egner sig i reglen ikke som elementære lærebøger, fordi de mangler sammenhæng mellem afsnittene og ensartethed i stil og behandlingsmåde.

Den form for samarbejde, der er brug for, må bestå i, at flere i forening går solidarisk ind for opgaven, gennemdrøfter bogens disposition og diskuterer dens form og indhold bogstaveligt linie for linie. Det er en arbejdsmetode, som i hvert fald er overmåde frugtbar for dem, der deltager i den. Specialisten vil lære en hel del om de andres specialer, men han vil sikkert også komme til at se adskilligt inden for sit eget felt i et klarere lys end før, netop fordi han tvinges til at arbejde det ind i en større sammenhæng.

På den anden side er det klart, at et samarbejde af denne art kræver en hel del tid, således at tre mand i forening vil bruge længere tid sammenlagt, end en enkelt mand behøvede. Også på anden måde kan det være lidt af et personligt offer at gå ind under vilkårene for et sådant samarbejde, ikke mindst for yngre videnskabsmænd, der endnu ikke fuldt ud har kvalificeret sig til de videnskabelige topstillinger. Et navngivet kapitel i et samleværk kan forfatteren påberåbe sig som grundlag for en bedømmelse af hans videnskabelige kvalifikationer. Anderledes med en bog, to eller tre forfattere er solidarisk ansvarlige for. Den taler med som

bevis for, at en vis arbejdsindsats er ydet, men at udskille omfanget og kvaliteten af den enkeltes bidrag fra de andres er en opgave, som end ikke kan løses ved multipel korrelation eller andre raffinerede statistiske metoder.

Vi står her over for en vanskelighed, som vil blive af tiltagende betydning fremover, fordi vi er inde i en udvikling, der stiller stadig større krav om videnskabeligt team-work. Desværre er det lettere at påvise faren for, at vort nuværende kvalifikationssystem skal virke hæmmende på denne udvikling, end at angive praktiske muligheder for at gennemføre den fornødne tilpasning af dette system uden at slå af på kravene til sikkerhed for videnskabelig evne. Men det er i hvert fald nødvendigt, at man er opmærksom på problemets eksistens. Videnskabens fremskridt afhænger lige så vel af dens dyrkeres evne til at inspirere hinanden gennem personligt samarbejde som af deres evne til at yde fremragende enkeltpræstationer. Nogle har deres styrke på det sidste felt, andre på det første, men der er ingen tvivl om, at individualisterne slipper lettere gennem nåleøjet. Også pædagogisk er det iøvrigt lige så værdifuldt at kunne sætte de studerende i gang gennem personlig kontakt som at kunne holde klare og fængslende forelæsninger.

Til indholdet af en lærebog i nationaløkonomi må man stille det dobbelte krav, at bogen skal være teoretisk og dog på samme tid realistisk. Teoretisk skal den være, idet den systematiserer de samfundsøkonomiske fænomener, samler dem i væsentlige kategorier og fjerner uvæsentlige træk fra det brogede billede, man får ved umiddelbar iagttagelse af virkeligheden. Den skal således skabe orden ud af kaos, enhed ud af mangfoldighed. Men den skal gøre dette på en realistisk måde, så den kan tjene til orientering i den virkelige verden og ikke bare bliver et system af logisk sammenhængende udsagn uden praktisk anvendelighed.

Desværre passer disse to krav ikke altid sammen, men kommer let i strid med hinanden. Det gælder da om at finde et kompromis, der tager passende hensyn til dem begge og ikke ensidigt tilfredsstiller det ene krav på bekostning af det andet.

De fleste nationaløkonomiske lærebøger fra tiden før ca. 1930 lagde forholdsvis megen vægt på at koncentrere indholdet af hvert afsnit i en teori, ofte ligefrem en kort formel eller et princip, der kunne defineres nogenlunde kort og præcist, og disse specialteorier på de forskellige områder afpassedes efter hinanden på en sådan måde, at i hvert fald den opmærksomme læser øjnede en stor sammenhæng bag det alt sammen, en syntese af teorierne til et økonomisk systemværk.

Lad mig eksempelvis nævne, at vareprisdannelsen forklaredes gennem grænseværdilæren og produktionsfaktoreernes prisdannelse — eller som

man sagde: den funktionelle fordeling — gennem den tilsvarende grænseproduktivitetsteori. Priseniveauets højde bestemtes ved kvantitetsteorien med formlen $MV = PT$, som i tidens løb er diskuteret ved hundredtusinder af eksamensborde verden over. Gik man til studiet af de økonomiske bevægelser, var læren om inflation og deflation en direkte anvendelse af kvantitetsteorien, og til forklaring af konjunkturbevægelserne havde man et større antal teorier, hvoraf man foretrak den, der harmonerede bedst med den penge- og renteteori, som prægede bogens øvrige afsnit. International handel behandlede altid i særlige afsnit, gerne i slutningen af bogen, og her mødte man teorien om de komparative omkostninger og for valutakursernes vedkommende købekraftsparitetsteorien, som ved at bygge på priseniveauerne i virkeligheden blot var en forlængelse af kvantitetsteorien.

Det kan ikke bestrides, at disse lærebøger tilfredsstillede ethvert rimeligt krav om, at fremstillingen skal være af teoretisk karakter. Mere tvivlsomt er det, om de var tilstrækkeligt realistiske set på baggrund af de økonomiske forhold på den tid, de blev skrevet. Selv i liberalismens glansperiode før 1914 afveg samfundet formentlig en god del mere fra liberalismens principper, end man ved at læse de økonomiske systemværker fra den tid normalt får indtryk af. Men lad dette være som det vil. Givet er i hvert fald, at som verden i dag ser ud, kan de gamle lærebøgers harmoniske tankebygning ikke holde stand over for kravet om en realistisk teori. Harmonien er sønderbrudt, og teorierne er døde og magtesløse. Man søger forgæves i nutidens nationaløkonomi efter en lignende klarhed og orden, et lige så elegant og logisk fuldendt system som i disse ældre værker.

Ganske vist har der også i nyere tid været enkelte, som har villet skabe systemværker som de gamle, blot på et nyt og tidssvarende grundlag. J. M. Keynes med hans *General Theory* fra 1936 er det vigtigste eksempel. Han bryder med ældre teorier yndede forudsætning om fuld beskæftigelse og søger at opstille en teori med gyldighed for enhver beskæftigelsesgrad og med den hovedopgave at kunne forklare, hvorfor beskæftigelsesgraden varierer, og hvad der bestemmer dens højde. Vi har her desuden et ualmindelig godt eksempel på, at man ved at beskæftige sig med helheden og sammenhængen kan få øje for nye perspektiver på det specielle område. Hovedhjørnesteinen i hans teori er den betragtning, at konsum og investering bestemmer nationalindkomsten og beskæftigelsesgraden, og at opsparingen altid må tilpasse sig efter investeringen, så disse to størrelser bliver lige store. Dermed faldt imidlertid grundlaget bort for den hidtil gængse renteteori, forklarer Keynes selv, fordi den forklarede renten som et resultat af forholdet mellem opsparing og investering betragtet som to af hinanden uafhængige variable. En ny renteteori måtte altså skabes, og dette skete med udformningen af likviditetsteorien.

Trods den umådelige betydning, som *The General Theory* har haft

ved sine detaljer og vel navnlig ved sit dristige forsøg på en systematik, er det dog i de senere år først og fremmest specialisterne, der har haft ordet. Kritikken har besejret teorierne, detaljen har vist sig stærkere end syntesen. Dette er selvsagt en vanskelig situation at have som baggrund for udarbejdelsen af en ny elementær lærebog. Man risikerer nemlig, at denne kommer til at fremtræde væsentlig som en samling muligheder med det bedrøvelige resultat, at de studerendes eneste blivende indtryk af nationaløkonomien bliver det kaotiske billede af en videnskab, hvor alt flyder, hvor det ene svar på et spørgsmål kan være lige så godt som det andet, og hvor to stik modsatte muligheder kan være lige sandsynlige.

Niels Bohr har draget den konklusion af naturvidenskabens nuværende stilling, at det ofte kan synes, som om sandhedens modsætning er klarhed. Det er en erkendelse, man også kan føle sig fristet til at give udtryk for som nationaløkonom. Men som motto for en lærebog er paradokset unægtelig ikke særlig velegnet. Her er et vist mål af klarhed, d.v.s. af teori, nødvendig for at bogen kan opfylde sit formål, og så er spørgsmålet altså, hvordan dette krav kan ske fyldest, uden at sandheden trædes for nær, d.v.s. uden at fremstillingen bliver for urealistisk.

Der er en række moderne lærebøger, navnlig af de store tykke, man fabrikkerer i Amerika, som søger at løse dette dilemma ved at medtage forholdsvis meget institutionelt stof i selve lærebogen og iøvrigt bygge denne op i nøje tilknytning til hovedlinierne hos Keynes. Samtidig har de, hvad fremstillingens form og ramme angår, i større eller mindre grad taget ved lære af en anden fremragende engelsk økonom, J. R. Hicks, der i 1942 udsendte en lille lærebog for begyndere under titlen *The Social Framework*.

Hicks benytter en metode, som han anser for særlig egnet til straks fra starten at give de studerende mulighed for at finde den rette balance mellem den teoretiske tænkemåde og den økonomiske virkelighed. Han bygger sin bog op omkring det samfundsøkonomiske bogholderi, altså som en gennemgang af nationalregnskabet og en drøftelse af de begreber, som indgår deri.

Der er ingen tvivl om, at denne fremgangsmåde er særdeles anvendelig som indledning til en lærebog. Man er altid nødt til i det indledende kapitel at bringe en mængde definitioner, der i ældre fremstillinger oftest optræder som løse brudstykker af et mønster, som i sin helhed først åbenbares for læseren på et sent stadium af fremstillingen. Knytter man disse definitioner til en gennemgang af nationalregnskabet, får man derimod straks fra begyndelsen lidt kød på skelettet. Man får et overblik over samfundsøkonomien som helhed og får de forskellige begreber placeret i deres indbyrdes sammenhæng.

Den helhedsbetragtning, som nationalregnskabet indbyder til, gør det naturligt, at man i bogens følgende afsnit hele tiden søger at drage alle væsentlige sider af samfundsøkonomien med ind i analysen. Her er en væsentlig forskel fra ældre fremstillinger, hvor man ofte i første halvdel af bogen eller måske endnu længere frem gik ud fra meget urealistiske forudsætninger og derefter gradvis nærmede sig virkeligheden efter de aftagende abstraktioners metode. Det er et uafviseligt krav til en moderne fremstilling, at man overalt tager hensyn til, at verden ikke er et lukket samfund, men består af lande, der handler med hinanden, og at der ikke findes lutter private husholdninger og virksomheder, men også er en offentlig sektor, der opkræver skatter og afholder udgifter, og som gennem den økonomiske politik direkte eller indirekte påvirker næsten alle områder af samfundsøkonomien. Udenrigshandel, offentlige finanser og økonomisk politik i det hele taget må indarbejdes i den teoretiske fremstilling på alle væsentlige punkter i stedet for at behandles til sidst i særlige kapitler.

Specielt for de studerende ved en handelshøjskole er det sikkert en fordel, at nationaløkonomien gennem anvendelsen af det dobbelte bogholderis principper og begreber knyttes til centrale dele af deres hovedfag erhvervsøkonomien. På den anden side vil den ændrede oplægning ved sin stærke understregning af en samfundsmæssig helhedsbetragtning fjerne de to økonomiske discipliner fra hinanden. Analysen af den enkelte virksomhed og det enkelte varemarked kommer til at spille en mindre rolle og optage mindre plads end i ældre fremstillinger, medens der lægges større vægt på total kategorier som nationalindkomst, konsum, investering, opsparing etc. og på de politiske aspekter.

Nationalregnskabet egnar sig fortrinligt som ramme om en teori efter de Keynes'ske linier, idet Keynes netop retter søgelyset mod sammenhængen mellem de regnskabsmæssige total kategorier. Denne kombination af pædagogisk ramme og teoretisk indhold har sin overordentlige styrke i den klarhed og præcision, hvori den klæder sin forklaring af de centrale økonomiske årsagssammenhænge. Den bygger systemet op omkring nogle få funktioner: konsumtilbøjelighed, investeringslyst og likviditetspræference, hvis udseende under forskellige forudsætninger man mener at kunne udtale sig om med nogenlunde sikkerhed, og på dette grundlag forklarer man nationalindkomst og beskæftigelsesgrad. Det er en forholdsvis simpel og håndfast forklaring, som tilmed kan anvendes på praktiske problemer i ganske betydelig udstrækning og tilsyneladende med held.

Men denne styrke er samtidig metodens svaghed. Den betragter i alt for høj grad det økonomiske liv som et stykke mekanik, der fungerer, når det trækkes op. Men samfundsøkonomien er andet og mere end dette. Den er at ligne ved en levende organisme, hvis bevægelser bunder i menneskelige overvejelser og handlinger. Det er altid farligt at forenkles og fastlåse

disse menneskelige reaktioner i nogle simple funktionssammenhænge, der betragtes som konstante, eller hvis variationer antages at følge et bestemt skema.

Metodens utilstrækkelighed viser sig navnlig ved studiet af det økonomiske liv som en udviklingsproces. I ældre fremstillinger lagde man hovedvægten på at skildre en økonomisk ligevægt, og dynamiske forhold analyseredes kun i form af tilpasningsprocesser, når ligevægten var blevet forstyrret. I en lærebog, der følger de Keynes'ske linier, kommer det dynamiske element til at bestå i, at man »sætter nationalregnskabet på hjul«. Man tænker sig, at der sker en forandring i en af de grundlæggende funktioner, f. eks. investeringstilbøjeligheden, og så studerer man virkningerne heraf på indkomst, investering-opsparing og konsum over flere på hinanden følgende perioder efter den svenske forløbsanalyses mønster.

Man kan opstille så mange af den slags modeller, man vil, og ved passende antagelser kan man også få dem til at minde forbløffende om rigtige konjunkturbevægelser el. lign. Som tanketræning for de studerende er metoden ikke dårlig. Men som billede af virkeligheden er den trods alt for mekanisk og skematisk. Man kan f. eks. ikke tildele opsparingen en fuldkommen passiv rolle i forløbet og omvendt heller ikke betragte al investering som en autonom ekspansionsfaktor. Man må gøre brug af en række sondringer, som er af fundamental betydning for årsagsforklaringen, men som ikke kan passes ind i nationalregnskabet, fordi de vedrører motiverne til folks handlinger og ikke ses af de pengebeløb, der fremgår som resultat af disse handlinger. Statistisk kan man ikke sondre mellem planlagt og residual opsparing eller mellem afledet og autonom investering, men uden sondringer af denne art er det næppe muligt at finde frem til de egentlige drivkræfter bag de økonomiske processer.

Jeg kan sammenfatte dette på følgende måde: En gennemgang af nationalregnskabet er fortræffeligt egnet som indledning til en lærebog, og den Keynes'ske teori forsyner os med mange væsentlige synspunkter. Men man kan ikke presse hele fremstillingen ind i nationalregnskabetets ramme og heller ikke på alle punkter følge de Keynes'ske linier, hvad rammens indhold angår. Det, man må prøve på at føje til, er en så vidt muligt realistisk og dynamisk forklaring på de økonomiske processers egentlige drivkræfter, så de studerende får fornemmelsen af, at økonomi ikke blot er regnestykker, men et udsnit af det levende liv.

Vil man gøre et forsøg på at opnå dette, må man give afkald på de formelagtige teorier og gøre fremstillingen forholdsvis institutionalistisk. Hvad dette indebærer, skal jeg som afslutning søge at belyse ganske kort ved enkelte eksempler på behandlingen af de vigtigste afsnit af stoffet.

Først pristeorien. Her er det givet, at den gamle sondring mellem re-

lative og absolutte priser må opgives. Prisdannelsen på varemarkederne må skildres på grundlag af et studium af virksomhedernes faktiske opførelse og motiverne bag denne, medens det må overlades til erhvervsøkonomien at give normer for, hvorledes den enkelte virksomhed burde opføre sig ud fra en eller anden målestok for, hvad der anses for rationelt. Den såkaldte prisniveauanalyse må knyttes umiddelbart til dette grundlag. Prisniveauet bevæger sig kun, hvis der sker bevægelser i de enkelte varepriser og i forholdet mellem disse. Udgangspunktet må derfor være de elementer, den enkelte varepris består af, d.v.s. de forskellige omkostningskategorier og avancen. Ændringer i prisniveauet må skyldes, at et eller flere af disse elementer underkastes en påvirkning af samfundsmæssig art, altså omfattende en væsentlig del af erhvervslivet, f. eks. lønforandringer, produktivtetsforandringer, ændringer i konkurrenceforholdene eller forskydninger i efterspørgselen. Man må gennemgå de væsentligste af disse prisbestemende forhold og herunder i særlig grad betone sammenhængen mellem omkostninger og avance på den ene side og nationalindkomst og vareefterspørgsel på den anden.

Ved dette sammenspil bestemmes ikke blot priserne, men også beskæftigelsesgraden. Kun i særlige tilfælde er den ene af disse størrelser konstant, medens den anden bevæger sig. Det normale er, at de bevæger sig begge i nøje indbyrdes sammenhæng, et forhold, der som regel i lærebøgerne kun behandles i det særlige afsnit om konjunkturbevægelserne. Når man søger at indarbejde bevægeligheden som et økonomisk grundfænomen på de flest mulige områder af fremstillingen, kommer iøvrigt det særlige bevægelsesfænomen, der hedder konjunktursvingninger, til at spille en mere tilbagetrukket rolle, hvilket er i god overensstemmelse med den faktiske udvikling, hvor politiske indgreb og andre forhold har bevirket, at konjunkturerne ikke optræder med samme regelmæssighed som i det 19. århundrede.

De synspunkter, der lægges til grund for prisanalysen, kan i ikke ringe udstrækning anvendes også på renteteorien. Bevægelser i det såkaldte renteniveau er altid en afspejling af bevægelser i de enkelte rentesatser og i forholdet mellem disse. Det er derfor nødvendigt at studere hele rentestrukturen, ikke blot en gennemsnitlig eller typisk rente. Man må derfor begynde med en redegørelse for penge- og kapitalmarkedets indretning, de optrædende institutioners og personers handlemåde, konkurrenceforholdene og den politiske indgriben, og hver enkelt rente må betragtes som en sum af elementer, der hver især modsvarer en egenskab hos den pågældende fordring så som sikkerhed, likviditet, stabilitet, værdifasthed og adskillige andre, herunder ikke mindst de krav, som besiddelsen af den pågældende fordring stiller til indehaverens aktive indsats og hans kendskab til erhvervsforhold.

Disse sidstnævnte krav er afgørende for, om formueejere foretrækker at

placere deres midler i mere eller mindre passive fordringer eller i aktiv ejendomsret til erhvervsvirksomhed. Renten for fordringer af forskellig type kan ikke forklares, uden at man også tager hensyn til muligheden for at købe ejerrettigheder, herunder også aktier. Og valget mellem passiv og aktiv anbringelse er igen på det nøjeste afhængig af udbudet af forskellige former for arbejdskraft i relation til udbudet af erhvervsvirksomheder af tilsvarende typer. Man kommer derved ind på forbindelsen mellem de forskellige former for indkomst: arbejds løn, rente og erhvervsindkomst, altså det område af teorien, man plejer at kalde læren om den funktionelle fordeling.

Det er ikke for stærkt sagt, at dette område frem for noget er smertensbarnet, når det gælder at skrive lærebog. På mærkelig vis er den teoretiske udvikling i de senere år gået helt uden om fordelingslæren. Om arbejds løn og om rente er der ganske vist skrevet en hel del, men ikke som led i en helhed, der fortjener navn af en fordelingsteori. Om jordrenten er der bogstaveligt intet skrevet. Som eksempel kan jeg henvise til det store amerikanske samleværk »A Survey of Contemporary Economics«, der på 500 tætskrevne sider behandler de sidste 15 års økonomiske teori. Det ofrer siger og skriver 5 linier på jordrenten, hvori det lakonisk konstateres, at man næppe nu til dags i større omfang betragter jordrenten som en selvstændig indkomstkategori, og derefter tilføjes: »The old fires that burned so hotly have about died out«.

Ja, diskussionens ild er brændt ud, men der har ikke rejst sig nogen ny fordelingslære som en fugl Fønix af asken. Man kan i denne situation næppe gøre andet end give en fremstilling af sammenspillet mellem arbejds løn, rente og erhvervsindkomst på et forholdsvis realistisk grundlag som nys antydet. Men resultatet bliver, at veltjente teoretiske begreber som jordrente og driftsherregevinst simpelt hen forsvinder ud af lærebogen. Jeg tror nu i hvert fald ikke, at de studerende vil savne dem. Dertil har disse begreber i alt for høj grad haft karakteren af rent teoretiske konstruktioner.

Jeg har nu ved en række eksempler fra forskellige områder af stoffet belyst de problemer, der rejser sig, når man skal skrive lærebog på den nationaløkonomiske videnskabs nuværende udviklingsstade, der er kendetegnet ved mangelen på teorier og syntese. Skal man på denne baggrund skrive en bog, der kan give studerende uden særlig store forudsætninger en forståelse af grundtrækkene i vor nuværende nationaløkonomiske erkendelse, må det samlende synspunkt være ikke teorierne, men den teoretiske metode. På alle områder må udgangspunktet være de institutionelle forhold i videste forstand, og disse må ordnes og sammenføres på en sådan måde, at man får et billede af det økonomiske liv som en samfunds-

mæssig helhed, der befinder sig i stadig bevægelse, påvirket af ydre årsager så vel som indre drivkræfter.

At teorierne således forsvinder ud af teorien vil måske i en vis forstand gøre det sværere for de studerende at lære bogen til eksamen. Det får da være en trøst, at meningen aldrig har været, at man skulle lære færdige svar på de økonomiske problemer udenad. Målet er tværtimod at give de studerende en fornemmelse af, hvad det vil sige at tænke økonomisk.

Til slut er kun at tilføje, at hvad jeg her har talt om, er altsammen lettere sagt, end det er gjort. Selv de bedste intentioner og selv den sindrigste »lærebogsforfatningsteori«¹ nytter lidet, hvis man ikke magter den praktiske udførelse. Herom vil til sin tid de kritiske læsere af bogen kunne dømme. For det gælder naturligvis om en lærebogs kvalitet som om en buddings, at beviset får man først, når man sætter den til livs.

UNDERVISNINGÅRET 1950—51

I årets løb har undervisningsrådet udarbejdet et forslag om en forlængelse af studietiden for det erhvervsøkonomiske grundstudium. Hidtil har undervisningen på dagstudiet omfattet 5 semestre. Eksamen afsluttedes dog normalt først i slutningen af april, da den stærkt koncentrerede studieplan havde gjort det nødvendigt at give de studerende læseferie i januar og februar, for at de kunne få lejlighed til at fordybe sig i det stof, der var gennemgået i tidligere semestre. Den nye ordning omfatter 6 undervisningssemestre, og de studerende får lejlighed til efter afslutningen af 4. semester at indstille sig til eksamen, ikke alene som hidtil i sprog, men også i fagene erhvervsbeskrivelse, erhvervshistorie, erhvervsgeografi, erhverv og samfund samt varehandel. Da de studerende således får lejlighed til at aflægge prøver i en del fag på et tidspunkt, da tidsforskellen mellem gennemgangen af stoffet og prøverne i dette er blevet væsentligt formindsket, vil en læseferie herefter ikke være nødvendig, og det 6. semester kan helt benyttes til undervisning. Da stoffet i alt væsentligt er det samme, opnår man derved en bedre fordeling af forelæsninger og øvelser over de enkelte semestre. Udvidelsen i tid medfører ikke nogen udvidelse i læsestoffet, og de mindre ændringer i forslagets indhold går principielt ud på at udligne forskellen mellem de studerendes forudsætninger. Der indføres en særlig matematikundervisning for ikke-matematikere svarende til, at man allerede i en årrække har haft en speciel undervisning i sprog for studenter fra den matematisk/naturvidenskabelige linie. Endelig indføres der undervisning i kulturhistorie for de studerende, der ikke har studentereksamen. Aftenstudiet omlægges ligeledes og forlænges fra 9 til 10 semestre.

Da det har vist sig, at en del af studenterne står noget usikkert over for studiet i de første semestre, idet undervisningen i dens forskellige former og arbejdsmåder er så helt afvigende fra det, de studerende har været vant til hidtil, er der fra efterårssemestret 1951 forsøgsvis for to år oprettet en adviser-stilling, som er besat med lektor, cand. polit. Per Boesen. Det er advisers opgave at vejlede de studerende i en hensigtsmæssig udnyttelse af tiden, og man håber gennem en speciel udformning af det angelsaksiske system at bidrage til, at gennemførelsesprocenten bliver stigende.

Den nye plan er tiltrådt af bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse og videresendt til handelsministeriet til godkendelse.

Den 14. juni 1951 vedtog rigsdagen en lov om handelshøjskoler på grundlag af en betænkning udarbejdet af et af handelsministeriet den 26. oktober 1949 nedsat udvalg. I medfør af denne lov er der udnævnt et tilsynsråd for handelshøjskoler, og det kan forventes, at der af handelsministeriet vil blive udarbejdet bekendtgørelser om undervisnings- og eksa-

mensordninger, ansættelse af lærere, betingelser for godkendelse af handelshøjskoler i provinsen og regler for statstilskud.

Samtidig er det af handelsministeriet for Handelshøjskolen i København særligt nedsatte tilsynsråd ophævet. Handelshøjskolen bringer herved det afgående tilsynsråd sin varmeste tak for den levende interesse for Handelshøjskolens arbejde og den forståelse og det fremsyn, som tilsynsrådet altid har lagt for dagen.

Det nye tilsynsråd har fået følgende sammensætning: afdelingschef P. Villadsen, handelsministeriet (formand), direktør Osvald Larsen, tilsynet med handelsskolerne, direktør V. Villadsen, repræsentant for butikshandelen, forbundsformand Erl. Dinesen, repræsentant for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, direktør Jørgen Palsbøll, valgt af Grosserer-Societetets Komite, direktør Hans C. Christiansen, valgt af Provinshandelskammeret, direktør C. J. Berring, valgt af Industrirådet, direktør Paul Tillge, valgt af Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse og konsul Ove Hennings, valgt af provinsens handelshøjskoler.

På grund af manglende tilslutning kunne dagstudiet i regnskabsvæsen og revision ikke opretholdes.

Efter langvarige forhandlinger er der opnået enighed mellem Handelshøjskolen og Forsikringsforeningens undervisningsudvalg om en ny læseplan for 2. del af specialstudiet forsikring.

Med hensyn til det udvidede forskningsarbejde henvises til institutternes beretninger.

Lærere og administration.

Til det i efterårssemestret opslåede lektorat i kulturhistorie meldte der sig 8 ansøgere. Det nedsatte bedømmelsesudvalg, der bestod af professor, dr. phil. Carsten Høeg, professor, dr. theol. Hal Koch og professor, dr. phil. Christen Møller, indstillede enstemmigt dr. phil. Hakon Stangerup til lektoratet, og dr. Stangerup blev derefter med handelsministeriets godkendelse ansat som lektor i kulturhistorie fra 1. januar 1951.

Til det i forårssemestret opslåede lektorat i forretningspraksis meldte der sig 6 ansøgere. Lektoratet blev 1. august 1951 med handelsministeriets godkendelse besat med adjunkt ved Købmandsskolen Jens Jørgen Lund H. A. og H. D.

Efter indstilling af undervisningsrådet er bibliotekar, cand. polit. Per Boesen blevet udpeget til at fungere som adviser fortrinsvis for de studerende under grundstudiet som dagstudium.

Handelshøjskolens direktør, professor, dr. phil. Christen Møller, holdt den 11. og 12. juni, indbudt af Hochschule für Welthandel i Wien, 2 forelæsninger om »De erhvervsøkonomiske Studier i Danmark«.

Professor, dr. Max Kjær Hansen havde sygeorlov i månederne januar og februar.

Professor Thorkil Kristensen fik i oktober 1950 orlov for at overtage posten som finansminister.

Professor Jan Kobbarnagel har holdt foredrag om »Kodakdoktrinen« på de nordiske varemærke-kommissioners delegeretmøde i København i maj måned. Fra november 1950 til maj 1951 deltog professor Kobbarnagel som medlem i den af Handelsministeriet nedsatte kommissions arbejde til revision af varemærkeloven og blev fra april 1951 udpeget af Det internationale Handelskammers danske nationalkomite som sagkyndigt medlem af »Trade Terms Committee«.

Professor, dr. oec. P. Nyboe Andersen har som medlem af Handelsministeriets trustkommission af 1949 deltaget i dennes arbejde, blev i maj 1951 udpeget til medlem af Finansministeriets udvalg vedrørende pristalsregulering af lønninger m. v. og har desuden medvirket ved udarbejdelsen af et memorandum til regeringen vedrørende visse sider af inflation- og valutaspørgsmålet. Den 14. september 1950 holdt professor Nyboe Andersen en tiltrædelsesforelæsning om »Betalingsbalancens udlig-ning«. Desuden har professoren talt i Nationaløkonomisk Forening om »Verdenshandelens frigørelse«, i Handels- og Kontoristforeningen om »Inflation« samt i Studenterforeningen, ved konsulentmødet på Landbohøjskolen og i en række handelsstands- og landboforeninger om »Aktuelle økonomiske problemer«.

Docent Palle Hansen deltog i månederne oktober—december i en af Handelsministeriets Produktivitetsudvalg og Nationalkomiteen for Rationel Organisation arrangeret studierejse til U. S. A.

Docent Ejler Alkjær har med støtte af forskellige legater og firmaer foretaget to studierejser til orienten, een i juli-august 1950 til Israel, Indien, Siam og Kina, og een omkring nytaar 1951 til Ægypten. Han har bl. a. holdt gæsteforelæsninger ved erhvervsfakulteterne ved Caulcuttas, Bangkoks og Cairos universiteter.

Docent, dr. phil. Aage Aagesen har siden juni måned foretaget erhvervsgeografiske studier i Sydamerika. Studierejsten gennemføres med støtte af forskellige fonds og firmaer.

Assistent i Forskningsinstitutet, cand. polit. Knud Hansen har fået 1 års orlov for at kunne gennemføre en studierejse til U. S. A. Midlerne til studierejsens gennemførelse er bevilget af Smith-Mundts legatet.

Med støtte af forskellige firmaer deltog 9 af Handelshøjskolens lærere i økonomi fra 25. til 30. september 1950 i »Företagsekonomisk Æmnekonferens« i Stockholm.

Ved Handelshøjskolen har der i det forløbne år virket følgende nye lærere:

Dr. jur. A. Vinding Kruse (erhvervsret).

Undervisningsassistent, cand. mag. H. Verner Larsen (tysk).

Sekretær, cand. polit. Heinrich S. Larsen (nationaløkonomi).

Landsretssagfører Jørgen Pedersen (erhvervsret).

Efternævnte lærere har i undervisningsåret 1950/51 trukket sig tilbage:
Højesteretsagfører G. L. Christrup (lektor i forsikringsret og ulykkesforsikring).

Direktør Anders Hansen (lektor i livsforsikring).

Kontorchef C. Helkett (lektor i skatteteknik).

Højesteretsagfører E. Berendt-Poulsen (erhvervsret).

Adjunkt, cand. mag. J. Dahlmann-Hansen (engelsk).

Frøken Lisbeth Hyldgaard (stenotypi).

Dr. jur. A. Vinding Kruse (erhvervsret).

Fuldmægtig E. Otto H. A. (bogføring, kontorpraksis og handelsregning).

Universitetsmanuduktør, cand. polit. Knud Rasmussen (nationaløkonomi).

Prokurist Steen Svanberg H. D. (bogføring).

Prokurist S. O. Sørensen H. D. (bankvæsen).

Adjunkt Elisabeth Wiesel H. D. (bogføring).

Exam. maskinskrivningslærerinde, frk. Olga E. Jensen er afgang ved døden.

Fuldmægtig Erik Otto H. A. fratrådte den 1/2 1951 stillingen som Handelshøjskolens fuldmægtig for at overtage en stilling som direktionssekretær hos Th. Wessel & Vetts Fabriker A/S, og i hans sted er John Hinchely ansat som sekretær.

I 1950/51 virkede ved Handelshøjskolen 1 direktør, 1 inspektør, 1 fuldmægtig, 4 professorer, 5 docenter, 30 lektorer, 92 lærere, 2 bibliotekarer samt kontor-, institut- og bibliotekspersonale og 2 skolebetjente.

Undervisningsrådet.

Undervisningsrådet har i årets løb afholdt 12 møder.

Censorer.

Lektor O. Kaalund Jørgensen (censor i engelsk) er afgang ved døden.

Studerende.

Handelshøjskolen besøgte i 1950/51 af ialt 2571 studerende og deltagere mod 2595 i 1949/50, der fordeler sig som følger:

Dagstudierne	389 mod 405
Specialstudierne og grundstudiet om aftenen	1441 » 1476
Sprogstudierne	741 » 714
	<hr/>
	Ialt 2571 » 2595
	<hr/>

I efterårssemestret 2482 mod 2486 sidste år.

I forårssemestret 2176 » 2218 » «

Antallet af studerende og deltagere under de forskellige studier var som følger:

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM, dagstudiet

Studerende.

Efterårssemestret	243
Forårssemestret	229

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM, aftenstudiet

Studerende.

Efterårssemestret	115
Forårssemestret	93

Deltagere.

Efterårssemestret	0
Forårssemestret	1

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

Regnskabsvæsen, dagstudiet

Studerende.

Efterårssemestret	6
Forårssemestret	6

1. Del af Diplomprøven:

Studerende.

Efterårssemestret	601
Forårssemestret	525

Deltagere.

Efterårssemestret	17
Forårssemestret	13

2. Del af Diplomprøven:

Bankvæsen:

Studerende.

Efterårssemestret	10
Forårssemestret	10

Deltagere.

Efterårssemestret	0
Forårssemestret	1

Forsikring:

Studerende.

Efterårssemestret	9
Forårssemestret	8

Deltagere.

Efterårssemestret	4
Forårssemestret	2

Regnskabsvæsen:

Studerende.	
Efterårssemestret	287
Forårssemestret	270
Deltagere.	
Efterårssemestret	13
Forårssemestret	2

Revision:

Studerende.	
Efterårssemestret	112
Forårssemestret	107
Deltagere.	
Efterårssemestret	9
Forårssemestret	5

Salgsorganisation og Reklame:

Studerende.	
Efterårssemestret	79
Forårssemestret	62
Deltagere.	
Efterårssemestret	11
Forårssemestret	3

Udenrigshandel:

Studerende.	
Efterårssemestret	82
Forårssemestret	73
Deltagere.	
Forårssemestret	3
Efterårssemestret	0

HANDELSVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN

Studerende.	
Efterårssemestret	4
Forårssemestret	3

DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

Studerende.	
Efterårssemestret	144
Forårssemestret	135

DEN EENSPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

Studerende.	
Efterårssemestret	514
Forårssemestret	479
Deltagere.	
Efterårssemestret	2
Forårssemestret	2

FORBEREDELSE TIL TRANSLATØREKSAMEN

Studierende.		
Efterårssemestret		95
Forårssemestret		77

FORBEREDELSE TIL SPANSKPRØVEN

Studierende.		
Efterårssemestret		77
Forårssemestret		46

PORTUGISISK

Studierende.		
Efterårssemestret		14
Forårssemestret		14

UNDERVISNING AF HANDELSSKOLELÆRERE

Deltagere.		
Efterårssemestret		31
Forårssemestret		10

Studierejser.

I dagene fra den 24. august til den 14. september 1950 foretog et hold udenrigshandelsstuderende under ledelse af dr. Lando en studierejse til Portugal med det formål at studere Portugals erhvervsstruktur og erhvervs-politik, idet der samtidig skulle gives de studerende lejlighed til at øve sig i praktisk markedsanalyse.

Besøget i Portugal var tilrettelagt af det danske konsulat i samarbejde med det portugisiske handelskammer i Lissabon med et ophold i Lissabon på 8 dage og i Oporto på 4 dage. Der blev herfra aflagt besøg hos flere betydelige portugisiske og de vigtigste danske virksomheder, ligesom der blev lejlighed til at stifte bekendtskab med landets kulturelle sider.

En rapport over denne studierejse med bidrag fra såvel rejselæderen som deltagerne er under udarbejdelse og vil snart blive udsendt.

I dagene 9.—21. december 1950 foretog årets 3.-semester studerende med et hold på 27 fra det erhvervsøkonomiske grundstudium under ledelse af professor Jan Kobbernagel en studierejse til England.

Studierejsten var tilrettelagt af minister A. Vestbirk ved den danske ambassade i London, der på en udmærket måde havde opstillet et program, der gav de studerende et instruktivt indblik i engelsk erhvervsliv og universitetsforhold, idet der var lagt vægt på at fremvise virksomheder eller institutioner, der var karakteristiske for England.

De studerende besøgte følgende virksomheder og institutioner:

Forsikringsbørsen Lloyd's
 Stormagasinet Selfridges
 E. M. I. Factories Ltd. (His Masters Voice)
 Danish Bacon Company
 Port of London Authority
 Betteshanger Colliery
 Cambridge forskellige Colleges
 Ford Motor Company, Dagenham.

På hver sin måde havde virksomhederne sin interesse, men for de fleste var den store oplevelse på turen besøget i kulminen i Betteshanger, hvor man foruden det yderst interessante besøg i de inderste dele af minen (i en dybde af 700 m) fik en gennemgang af, hvorledes de nationaliserede kulminer blev drevet.

Overalt blev de studerende modtaget med stor venlighed, idet man bl. a. flere steder blev inviteret på frokost eller middag. Under opholdet i London var de studerende gæster i den danske restauration Wivel. Rejsen blev foretaget i bus, hvilket viste sig at være besparende, da besøgene lå meget spredt.

Gæster.

Professor Willy Bouffier, rektor for Hochschule für Welthandel i Wien, holdt 19. september 2 forelæsninger om »Hochschule für Welthandels Opbygning« og »Driftsøkonomiske Grundproblemer«.

Fra 25. september til 4. oktober afholdtes »Den indiske Uge« med forelæsninger af mag. art. Poul Borup, docent, dr. phil. Aage Aagesen og docent Ejler Alkjær.

Den 5. oktober holdt fil. lic. Niels Hedberg, leder af Ibero-Amerikanska Institutionen ved Handelshøjskolen i Göteborg, forelæsning over »Linguistiske og andre Oplevelser i Latin-Amerika«.

Disponent Gunnar Amneus holdt 16. januar et foredrag om »Olien i det mellemste Østen«.

I dagene 29. januar til 2. februar afholdtes »Den brasilianske Uge« med foredrag af docent, dr. phil. Aage Aagesen om »Brasiliens Erhvervsliv af i Dag«, civilingeniør S. A. Koch Petersen: »Brasilien set med en Danskers Øjne« og den brasilianske minister, dr. Decio de Moura: »Træk af Brasiliens historiske Udvikling«.

I dagene 15. til 17. januar havde Handelshøjskolen besøg af 19 studenterrådsmedlemmer fra handelshøjskoler i de vesteuropæiske lande.

Den 19. maj holdt professor ved Harvard Universitet E. Chamberlin forelæsning om »The Product as a Variable«.

Interessefelter og frie forelæsninger.

Dr. phil. Holger Brøndsted forelæste 4. og 5. april henholdsvis over emnerne »Religionens sjælelige grobund« og »Individuel og social religiositet i Europa«.

I løbet af undervisningsåret har lektor, dr. phil. Hakon Stangerup holdt forelæsninger over dansk, fransk og amerikansk litteratur.

Professor, dr. oecon. P. Nyboe Andersen afholdt i forårssemestret 4 forelæsninger om »Inflationsproblemet«.

Lokaler.

Handelshøjskolen har ligesom tidligere år stillet et antal lokaler til rådighed for handelsministeriet til afholdelse af den teoretiske og praktiske del af revisoreksamen. Desuden stilledes lokaler til rådighed for Stenografisk Selskabs stenografilærereksamen i juni samt for handelsministeriets feriekursus for handelsskolelærere i juli og august.

Fra oktober til februar har Handelshøjskolen stillet et antal lokaler til rådighed for Tandlægehøjskolen til afholdelse af en del af højskolens forprøvekursus.

Endvidere har skolen stillet et antal klasser og auditorier til rådighed for det af cand. mag. frk. Ingeborg Stemann ledede feriekursus for udlændinge, der afholdes hvert år i august.

Endelig har Handelshøjskolen igen i år overladt landsretssagfører E. Harremoës nogle lokaler til afholdelse af et kursus til ejendomsmæglereksamen.

Udgivervirksomheden.

Følgende skrifter er udgivet i årets løb:

Skriftrække A.

4. Driftsøkonomiske hovedproblemer.

III. Max Kjær Hansen: Afsætningsøkonomi. 2. udg.

I. Efterspørgselsteori af Arne Rasmussen og Max Kjær Hansen. 144 s. 1950.

VII. Bjarke Fog: Erhverv og samfund. 170 s. 1950.

Skriftrække B.

13. Knud Hansen: Regulering af dansk Landbrugseksport. 30 s. 1950.

14. Bjarke Fog og Knud Hansen: Om afsætnings- og efterspørgselskurver. 24 s. 1950.

Skriftrække C.

2. Palle Hansen: Industriens interne regnskabsvæsen. 304 s. 6 tvlr. 1945. (Fotografisk optryk 1951.)

8. Palle Hansen: Årsregnskabets formelle indhold. 56 s. 1950.

Skriftrække F.

8. Max Kjær Hansen: Den danske trælasthandel. 56 s. 1951.
9. Arne Rasmussen og Ernst Willumsen: Forsikringsbehovet i Danmark. En undersøgelse af efterspørgselsforholdene for livsforsikring ved hjælp af markedsindex og markedsanalyser. 78 s. 1951.

Skriftrække K.

1. Boghandelens økonomi i 1949. 30 s. 1950.

Biblioteket.

Biblioteket har været åbent daglig kl. 10—21 (lørdag 10—18), i juni og august dog 10—18 og i juli 13—15.

Biblioteket tæller ca. 25000 bind. Foruden lærere og institutternes personale har biblioteket haft 865 lånere, der fordeler sig således: Grundstudiet 266, specialstudierne 396 (1. del uden valg af speciale 78, bankvæsen 2, regnskabsvæsen 142, revision 15, salgsorganisation og reklame 85, udenrigshandel 74), sprogstudier 16, didaktik 4, udenforstående 183. Antallet af hjemlån har været 6093, der fordeler sig således: Lærere og institutter 798, studerende 4503, udenforstående 792. Til brug på læsesalen er der fra magasinerne fremtaget 19483 bind, hvortil kommer benyttelsen af de bøger og tidsskrifter, som er anbragt på læsesalen.

Bibliotekets annuum er 12000 kr. Dertil kommer en bevilling på 1000 kr. til særlige anskaffelser. Dansk Reklameforbund har ydet sit årlige tilskud på 600 kr. til anskaffelse af salgs- og reklamelitteratur.

Bibliotekets tilvækst af udenlandsk litteratur har været offentliggjort i statsbibliotekernes accessionskatalog. Desuden har biblioteket udsendt dupliserede lister over sin udenlandske tilvækst til en række inden- og udenlandske biblioteker og institutioner.

Som led i det internationale hjælpearbejde har bibliotekar Knud Larsen med orlov i 3 måneder været udsendt af Den Danske Unescokommission under Undervisningsministeriet til Valognes (Frankrig) for at deltage i katalogisering af en samling litteratur fra 15.—18. århundrede i et bibliotek, som har lidt skade under invasionen.

Bibliotekar Knud Larsen har for 1. års studerende under grundstudiet holdt forelæsninger om litteraturbenyttelse.

Udvalget for Reklamebiblioteket afholdt sit årlige møde den 19. juni. Denne afdeling af biblioteket tæller 1057 bind. Dansk Reklameforbund har udsendt en katalog over nyere afsætningsøkonomisk litteratur under titlen: Salgs- og reklamelitteratur i Handelshøjskolens Bibliotek og det dermed sammenhørende Reklamebibliotek. Kbh. 1951. Katalogen er redigeret af biblioteket.

Antallet af løbende tidsskrifter er 292, hvoraf 154 modtages som gave eller i udveksling. Af 148 årbøger og årsberetninger modtages 120 som gave eller i udveksling.

Yderligere udveksler biblioteket skrifter med 25 institutioner i ind- og udland.

Udover tidsskrifter og beretninger har biblioteket modtaget gaver fra:

Århus statistiske kontor	Institut für Weltwirtschaft, Kiel
Århus økonomiske institut	International association of department stores, Genève
Advertising federation of America	A/S A. Knudsens læderfabrik, Grenå
Affärstekniska föreningen i Finland	Kommissionen af 1947 angående alkoholspørgsmålet
Andelsbanken	Det kongelige bibliotek
Asea, Ludvika	Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij
Bank of New South Wales, Sydney	Københavns almindelige boligselskab
Beauvais, A/S	Københavns kommunebiblioteker
Lektor, cand. polit. Kjeld Bjerke	Docent, dr. Z. D. Lando
Lektor, cand. polit. Per Boesen	Lunds universitet
Professor Bouffier, Wien	Macmillan, New York
Professor, dr. polit. Hans Brems.	Magasin du Nord, København
Centralarbejdsanvisningskontoret	Chr. Michelsens institut for vitenskap og åndsfrihet, Bergen
Chrysler corporation, Detroit	Lektor, cand. polit. Kristian Møller
D.F.D.S.	Nordiska civilekonomförbundet
Danmarks institut for international udveksling af videnskabelige publikationer	Nordlundes bogtrykkeri
Danmarks tekniske bibliotek	Norges handelshøyskole, Bergen
Dansk byplanlaboratorium	Norges rederforbund, Oslo
Dansk reklameforbund	Princeton university
De danske mejeriforeningers fællesorganisation, Århus	Provinshandelskammeret
Firma-Interessekontorets fællesudvalg	Sammenslutningen af virksomheder i industrikvarter I
Fonnesbech A/S	Sveriges industriförbund, Stockholm
Foreningen af danske spiritusfabrikanter	Textilfabrikantforeningen
Forsikringsforeningens bibliotek	Forretningsfører Jørgen Thygesen H. D.
Forsikringsklubben	Trustkommissionen
Forvaltningskommissionen	Unesco
Gyldendal	United States department of commerce
Handelshögskolan vid Åbo akademi	United States information service
Handelshögskolan, Göteborg	Universitetets socialøkonomiske institutt, Oslo
Handelshögskolan, Stockholm	University of California
Handelsministeriet	University of Illinois
Handelsundervisningsudvalget for Sydslesvig	University of Minnesota
Kurt Heinig, Stockholm	University of Nebraska
Egon Helshøj H. A. og H. D.	Wezäta, Göteborg
C. M. Hess' fabrikker, A/S	Øernes andelsselskab for indkøb af foderstoffer
Indenrigsministeriet	
Industriens utredningsinstitut	
Industrirådet	

B a n k i n s t i t u t t e t .

Instituttet har i det forløbne år først og fremmest tjent som laboratorium for de bankstuderende, der i vid udstrækning har benyttet sig af instituttets samlinger og håndbibliotek. Endvidere har instituttet i et vist omfang

været andre studerende ved Handelshøjskolen og provinsbankfolk behjælpelig med litteratur- og anden faglig vejledning.

Arbejdet med udarbejdelsen af en samlet oversigt over førende penge- og kapitalmarkeder til brug for de studerende ved bankstudiet er blevet fortsat i årets løb.

Udover de af afgangsholdet udarbejdede studiekredsopgaver er instituttets samlinger i det forløbne år forøget med de sidste regnskaber og årsberetninger fra danske og udenlandske penge- og kreditinstitutioner samt forskellige løbende publikationer af økonomisk og bankteknisk art. Også håndbiblioteket er blevet forøget med nye bøger, deraf flere som gave.

I tilknytning til bankstudiet arrangerede instituttet i forårssemestret et studiebesøg hos Svenska Handelsbanken, Helsingborg, for 3. og 4. års bankstuderende. Ved en af studiekredsene har bankdirektør Kai Petersen, Forstædernes Bank, optrådt som officiel opponent.

Instituttets faste assistent, S. O. Sørensen H. D., fratrådte efter 9 års arbejde ved instituttet sin stilling den 1. januar 1951. Som ny assistent er antaget Børge Andersen H. D.

Instituttet har i det forløbne år stået under ledelse af direktør i Provinsbankforeningen, lektor, cand. polit. Kr. Møller.

Det økonomiske Forskningsinstitut.

I det forløbne år har arbejdet været koncentreret om gennemførelsen af de undersøgelser af detailhandelens økonomi, der foretages i samarbejde med Regnskabslaboratoriet, og hvorom der henvises til særskilt beretning.

Derudover er navnlig arbejdet med ad empirisk vej at bestemme efterspørgsels- og afsætningskurver blevet fortsat. Cand. polit. Knud Hansen, der særligt har arbejdet med dette område, har afsluttet flere undersøgelser, der endnu ikke er offentliggjort.

Lektor Bjarke Fog har foretaget en del empiriske undersøgelser af den prispolitik, der føres i praksis. Resultatet heraf vil i nær fremtid fremkomme i artikelform. Desuden har han på anmodning af Danske Elværkers Forening foretaget en undersøgelse af konkurrenceforholdene inden for de brancher, der berører elværkerne.

Endelig har instituttet ved cand. polit. Knud Hansen eller professor P. Nyboe Andersen udarbejdet kvartalsvise oversigter over den økonomiske udvikling i Danmark og udlandet, som er offentliggjort i »Det Danske Marked«.

Instituttet har i det forløbne år været ledet af lektor Bjarke Fog for erhvervsøkonomiens vedkommende og af professor P. Nyboe Andersen for nationaløkonomien. Som assistent har cand. polit. Knud Hansen virket. For 1951/52 har Knud Hansen orlov fra instituttet, idet han skal foretage videregående studier ved University of Pennsylvania, U.S.A. Under hans fravær virker cand. oecon. P. Nørregaard Rasmussen som assistent.

Detailhandelens regnskabsundersøgelser.

Efter anmodning fra De Danske Handelsforeningers Fællesorganisation har Det økonomiske Forskningsinstitut og Regnskabslaboratoriet i fællesskab foretaget en omfattende undersøgelse af butikshandelens økonomi for året 1950.

Der har været udsendt spørgeskemaer til samtlige medlemmer af de brancheforeninger, der er organiseret under fællesorganisationen, ialt ca. 20.000, men da besvarelsesprocenten kun har været 5 %, har en mere udførlig behandling af det fremkomne materiale kun været mulig for 12 brancher, nemlig:

Viktualier	Sygeplejeartikler
Detailmejerier	Tapet
Ost	Isenkram
Fisk	Radio
Frugt og blomster	Cykler
Tobak	Foto.

Yderligere har for 9 branchers vedkommende forholdet været det, at dog noget materiale er fremkommet, således at en grov beregning af enkelte tal har været mulig, omend behæftet med stor usikkerhed.

Undersøgelsens formål har dels været at få foretaget en »kortlægning« af butikshandelens økonomi, dels at give den enkelte handlende materiale i hænde, der kan være ham til nytte ved ledelsen af hans forretning.

For de 12 branchers vedkommende har man søgt at bestemme brutto- og nettoavancer samt de forskellige omkostningsarter i forhold til omsætningen. Dernæst er udarbejdet en statistik omfattende lageromsætnings-hastighed, omsætning pr. beskæftiget, personaleforhold, kapitalforhold o. s. v.

Endelig er en sammenligning af omkostninger og avancer i virksomheder af forskellig størrelse forsøgt gennemført.

Det er tanken, at disse undersøgelser skal fortsættes og udvides i de kommende år.

Arbejdet er foregået under ledelse af docent Palle Hansen og lektor Bjarke Fog, medens beregningsarbejdet har været udført af cand. polit. T. B. Riber.

Ekspertinstituttet.

I. Undersøgelsesvirksomheder.

1. Til brug for en forelæsningsrække over »Landbrugets aktuelle produktions- og afsætningsproblemer«, som blev holdt i efterårssemestret 1950, iværksattes først en undersøgelse af de strukturelle ændringer, der er sket i verdens landbrugsproduktion siden første verdenskrig. Dernæst søgte

man at udrede de forskydninger, der har fundet sted i levnedsmiddelforbruget. Endelig undersøgte man den konjunkturelle og handelsmæssige udvikling, der er foregået på fødemidlernes aflader- og aftagermarkeder.

På grund af emnets uoverkommelige omfang begrænsede man undersøgelsen til hvede og kød, som i de sidste år har fået en særlig aktualitet. I forbindelse hermed behandlede man forholdet mellem den animalske og vegetabiliske bestanddel i ernæringen (Animal-Vegetable Ratio).

Resultaterne af denne undersøgelse er i uddrag gjort tilgængelige for de studerende.

2. Som fortsættelse af de i fjor udsendte forelæsningsnoter om: »Importhandelens organisation«, foretog man en gennemgribende revision af det afsnit, som hidtil er blevet behandlet under benævnelsen: »Råvarernes økonomiske markedstilpasning«. Dette er blevet taget ud af de nævnte forelæsningsnoter og skal nu udkomme som selvstændigt kompendium under titlen »Råvarernes markedsøkonomi«.

3. Over studierejsen til Portugal, der fandt sted i august-september 1950, er der udarbejdet en udførlig rapport, der i det store og hele vil fremtræde under samme form som rapporten over studierejsen til Tyrkiet. På grund af vanskelighederne ved at fremskaffe den nødvendige statistik, er rapporten blevet forsinket, men vi er nu ved at lægge sidste hånd på den.

II. Laboratorievirksomhed.

Det stigende antal studerende har forøget instituttets arbejde i betydelig grad. Vejledning af de studerende har lagt stærkt beslag på instituttets forstander. I hvor stor en udstrækning ekspeditionsarbejdet er vokset fremgår af stigningen i udlånenes antal. Dette har i det forløbne år beløbet sig til 6692 imod 2883 i 1949/50 og 1436 i 1948/49. Besøgenes antal udgjorde sidste år 2002 mod 1532 det foregående år.

I lighed med de forrige år havde instituttet også i år arrangeret en række studiebesøg hos følgende virksomheder:

Det danske Stålvalseværk A/S, Frederiksværk,
 Kooperativa Föreningen SOLIDAR, Malmö,
 Carlsberg Bryggerierne,
 Peter F. Heering,
 Tuborg Bryggerier,
 Nordisk Kamfabrik A/S, Vordingborg.

Formålet med disse virksomhedsbesøg er — foruden at lære det praktiske erhvervslivs virkemåde at kende — at få lejlighed til at drøfte økonomiske og kommercielle problemer med erhvervsudøverne. Eksempelvis skal nævnes, at vi ved vort besøg på Stålvalseværket gennem et foredrag af civilingeniør B. Christiansen og en efterfølgende diskussion bl. a. fik be-

lyst: »Valseværkets aktuelle råvareproblemer med særligt henblik på scrap, det danske aftagermarked og forholdet til de internationale karteller«. På tilsvarende måde gav Carlsbergs eksportchef, herr Mortensens redegørelse for øllets eksportorganisation anledning til en belærende drøftelse af nogle eksportproblemer. Lige så udbytterigt var vort samvær med fabrikant Peter F. Heering på hans virksomhed, hvor vi fik adskillige aktuelle eksportproblemer indgående belyst. Endelig skal nævnes årets sidste ekskursion til Vordingborg, hvor en af vore egne dimittender, disponent M. Fussing H.D., i et foredrag gav os en udmærket orientering om »Plastic — råvaren, produkterne og deres markeder«.

Gennem en havnerundfart fik vi et indtryk af vor havns trafikale og kommercielle kapacitet samt af dens betydning som oplags-, gennemgangs- og fordelingsplads i den nordeuropæiske handel.

I tilknytning til forelæsningsrækken over transportvæsen aflagde sidste års studerende et besøg på m/s »Selma Thorden«, ved hvilken lejlighed prokurist Jens Kristiansen, fa. Lehmann jun., holdt et foredrag om »Skibets tilblivelse og de problemer, der knytter sig til dets anvendelse som transportmiddel.«

Den andet steds i årberetningen omtalte studierejse til Portugal blev ligeledes tilrettelagt af Eksportinstituttet.

I forårssemestret holdt disponent Gunnar Amnåus for vore studerende et meget instruktivt foredrag om »Vår verden i oljans tidsalder«.

Instituttet er, som allerede nævnt, blevet flittigt besøgt af de studerende i udenrigshandel og H.A.-studerende, der har benyttet sig af instituttets samlinger ved udarbejdelse af deres studiekreditsopgaver i varehandel.

Også studerende fra andre studieretninger har søgt instituttet, hvor de navnlig gjorde brug af dets tidsskriftindex.

Det er efterhånden blevet kutyme, at vore i udlandet virkende dimittender ved deres hjemkomst til Danmark aflægger instituttet et besøg, under hvilket de gør os delagtig i den viden og de erfaringer, de har indhøstet i det fremmede.

Af stor betydning for vort arbejde er selvsagt den interesse, der vises os fra vore hjemmeværende dimittender, der forsyner os både med materiale og oplysninger af praktisk karakter. På den anden side søger de fortsat vor vejledning, hovedsagelig hvad litteratur angår, ligesom de i stor udstrækning benytter sig af vort index.

III. Emneregistreringen.

Denne gren af Eksportinstituttets virksomhed har efterhånden vist sig at være til uvurderlig nytte såvel for instituttets eget arbejde som for nuværende og tidligere studerende, der søger oplysninger om aktuelle økonomiske emner.

Emneregistreringen omfatter følgende løbende publikationer:

Aussenhandelsdienst,
Chamber of Commerce Journal,
Economist,
Export,
Foreign Commerce Weekly,
Foreign Trade,
Neue Züricher Zeitung,
Norges Utenrikshandel,
Review of Industry,
Wirtschaftliche Mitteilungen.

I årets løb har antallet af skrevne kartotekskort andraget over 5000, således at vor kartoteksbestand alene over årene fra 1949 omfatter godt 10.000 kort. Kortene over den foregående tid er arkiveret, men er stadig tilgængelige.

IV. Eksportinstituttets arbejde udadtil.

Instituttets forstander har i forårssemestret holdt forelæsninger for American Graduates over følgende emner:

1. The Development of Agricultural Marketing in Denmark.
2. Characteristic Features of the Danish Agricultural Market in Normal Times.
3. The Interrelation between Bargaining Power and Marketing Procedure in the Agricultural Field.

I april dette år holdt forstanderen i »Århusegnens Landbrugskandidatforening« et foredrag om »Produktions- og afsætningsproblemer inden for nutidens landbrug«.

De talrige forespørgsler, der fra udenforstående i årets løb blev rettet til instituttet, besvaredes kun i det omfang, som svarer til instituttets teoretiske arbejdsområde. Langt de fleste henvendelser blev derfor henvist til de offentlige institutioner og erhvervsorganisationer, under hvem de retteligen henhører.

V. Instituttets samlinger.

Også i det forløbne år har instituttet udvidet sine samlinger, hovedsagelig med løbende publikationer fra udlandet. Pladsmangel turde imidlertid snart sætte en stopper for yderligere tilvækst, hvor tiltrængt den end måtte være.

Regnskabslaboratoriet.

Regnskabslaboratoriet har i årets løb fortsat sit arbejde inden for de områder, der er tilknyttet fagene regnskabsvæsen og revision.

Der er af Regnskabslaboratoriets leder og medarbejdere publiceret følgende afhandlinger og artikler:

Palle Hansen: Årsregnskabet formelle indhold. Nogle kontoteoretiske betragtninger. 56 s., Kbhvn 1950.

Palle Hansen: Arbejdsforenkling efter »indefra-princippet«, (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, hæfte nr. 85/86, 1951, og under titlen: »Griber vi rationaliseringen rigtigt an?« publiceret i »Revisjon og Regnskapsvesen«, nr. 5, 1951).

Egon Andersen: Det flexible budget og omkostningskontrol (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, hæfte nr. 85/86, 1951).

Det i 1949/50 påbegyndte arbejde med en håndbog i regnskabsvæsen er fortsat i indeværende år under redaktion af docent Palle Hansen og med laboratoriets assistent Egon Andersen H.A. og H.D. og statsaut. revisor Axel Krogh Jensen H.D. som redaktionssekretærer. I redaktionsarbejdet har endvidere medvirket laboratoriets assistent Flemming Jensen H.A. og fra slutningen af året Erling Grende H.A. Håndbogen påregnes at udkomme foråret 1952.

Docent Palle Hansen gennemførte i efterårssemestret 1950 under Marshall-planen en studierejse til U.S.A. sammen med en gruppe danske rationaliseringsekspertter. Ved rundbordsdiskussioner, forelæsninger og besøg i en række erhvervsvirksomheder og erhvervssammenslutninger studerede gruppen bl. a. følgende emner: Produktionsplanlægning, budgettering, omkostningskontrol, arbejdsforenkling og personaletræning. I sommeren 1951 har medlemmerne af den danske studiegruppe udarbejdet en rapport over studierejsens resultater, der vil udkomme i 1951/52. Docent Palle Hansen har i foråret og sommeren 1951 ved en række foredrag redegjort for nogle af sine indtryk fra studierejsen i U.S.A. bl. a. i »Dansk Ingeniørforening«, »De erhvervsøkonomiske Foreningers Fællesraad«, »Industrirådet«, handelsstandsforeningerne i Odense, Aalborg og Kolding, »Foreningen af organisationsuddannede Købmænd«, »Oslogruppen av Norges statsautoriserede Revisorers Forening«, »Forretningsøkonomisk Forening«, Oslo, og »Dansk Handels- og Kontormedhjælperforening«s tilidsmandskursus på Hindsgaul.

I slutningen af september 1950 deltog docent Palle Hansen og laboratoriets assistent Egon Andersen i »Företagsekonomisk konferens« på Ingarö ved Stockholm.

Sammen med lektor Bjarke Fog har docent Palle Hansen ledet undersøgelsen af butikshandelens økonomi for året 1950 efter opfordring af »De danske Handelsforeningers fællesorganisation«; herom henvises til særskilt beretning for »Detailhandelens regnskabsundersøgelser«.

Regnskabslaboratoriet har fortsat sit arbejde med indkaldelse, katalogisering og arkivering af offentliggjorte årsregnskaber. Samlingen om-

fatter nu: 7.024 regnskaber fra ialt 806 virksomheder, der fordeles på følgende virksomheder:

168 handels- og industrivirksomheder	med	2.157 regnskaber	
47 dampskibsselskaber	»	515	—
226 banker og sparekasser	»	2.388	—
58 forsikringsselskaber	»	485	—
29 kredit- og hypotekforeninger	»	411	—
79 udenl. industri- og handelsvirksomheder..	»	287	—
184 udenl. banker	»	721	—
8 andelsselskaber	»	37	—
5 velgørenhedsinstitutioner	»	8	—
2 andre selskaber	»	15	—

Laboratoriets opgavesamling er forøget med opgaver givet ved diplomprøven og afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium og prøven for statsautoriserede revisorer.

Af de af Centralanstalten for Revision til rådighed stående midler er der i årets løb som opmuntring for særlig god opgavebesvarelse i studiekredsen tildelt *Peter Brandt* et beløb.

I det forløbne år har Regnskabslaboratoriet været ledet af docent Palle Hansen. Som medarbejdere har virket assistent Egon Andersen H.A. og H.D. samt fra 15/5 1951 Flemming Jensen H.A.

Instituttet for salgsorganisation og reklame.

I. Den almindelige virksomhed.

I lighed med de foregående år har instituttets arbejde især koncentreret sig om følgende opgaver: 1) at virke som organ for forsknings- og publikationsvirksomhed inden for det afsætningsøkonomiske område, 2) at arbejde som en servicecentral for de studerende ved Handelshøjskolen, specielt med henblik på studiekredsarbejdet, 3) i et vist omfang at virke som fordelingscentral for oplysninger til det praktiske erhvervsliv og 4) at være formidlingsorgan for det arbejde, som udføres ved tilsvarende udenlandske institutter og institutioner.

II. Forsknings- og publikationsvirksomheden.

For at gennemføre en status over forsknings- og publiceringsvirksomheden ved instituttet, afholdtes der den 27. april 1951 et møde mellem lederen og de folk, som deltager i forskningsarbejdet.

1. Afsluttede og publicerede afhandlinger.

I efteråret 1950 udarbejdede cand. polit. Arne Rasmussen til brug som diskussionsgrundlag ved et møde i »økonome-licentiat-seminariet« ved Handelshögskolan i Stockholm et mindre arbejde med titlen: »En realistisk

prisdannelsesmodel og dens anvendelse på den reale prisfastsættelse og på reale konkurrenceforhold«. Afhandlingen, som er duplikeret, og som udsendtes fra instituttet i november 1950, behandler mulighederne for at omskrive de teoretiske prisdannelsesmodeller således, at overensstemmelsen med praksis bliver større. I stedet for at anvende grænsebetragtingen ved bestemmelsen af ligevægtpunktet foreslås det at gå ud fra sammenhængen mellem omkostningerne og priselasticiteten, idet det ad denne vej er muligt at omskrive ligevægtsbetingelserne til begreber, der anvendes i det praktiske erhvervsliv. (En del af afhandlingen er endvidere offentliggjort i *Det danske Marked*, 1951, side 1 til 19 med titlen: *Priskonkurrence i detailhandelen*).

Den i instituttets beretning for 1949—50 omtalte nye lærebog i Afsætningsøkonomi offentliggjordes i november 1950 som Max Kjær Hansen: »Afsætningsøkonomi I, Efterspørgselsteori« af Arne Rasmussen og Max Kjær Hansen. Bogen, som skal træde i stedet for den i 1945 udsendte lærebog i Afsætningsøkonomi, behandler kun efterspørgselsteorien og markedsinddelingen, idet Afsætningsøkonomi II vil behandle salgskomkostningerne, salgspolitikken og salgsteknikken. I bogen gøres rede både for den forenkede efterspørgselsteori, hvor udgangspunktet tages i konsumenternes behovstruktur og indkomster samt markedspriserne, og for den udvidede, hvor virksomhedernes aktive salgsarbejde under monopolistisk konkurrence tages op til behandling. I bogens to sidste hovedafsnit gøres rede for tidsmæssige svingningers betydning for efterspørgslen (mode-, sæson- og konjunktursvingninger) og markedsinddelingen.

I løbet af sommeren og efteråret 1950 foretog professor Max Kjær Hansen en undersøgelse af det danske trælastmarked, som offentliggjordes i april 1951 under titlen: »Den danske trælasthandel. En strukturanalyse af en producentvares afsætningsvilkår«. Efter at have givet en oversigt over trælastmarkedets kvantitative størrelse gennemgås strukturen i afsætningsarbejdet på det danske trælastmarked. På basis af denne opgørelse foretages endelig en bedømmelse af den danske tømmerhandels driftsøkonomiske problemer ved en gennemgang af lagerfunktionen og kreditfunktionen og af tømmerhandelens konjunkturfølsomhed. Ud over således at give oplysning om en vigtig vares specielle afsætningsvilkår giver undersøgelsen en række oplysninger om forhold, der har almindelig gyldighed på producentvaremarkedet, hvis vilkår hidtil kun i ringe omfang har været gjort til genstand for mere indgående analyse.

Den i instituttets beretning for året 1949—50 omtalte undersøgelse af livsforsikringsbehovet blev offentliggjort i maj 1951 som: Arne Rasmussen og Ernst Willumsen: »Forsikringsbehovet I Danmark. En undersøgelse af efterspørgselsforholdene for livsforsikring ved hjælp af markedsindex og markedsanalyser«. Da der er gjort udførligt rede for indholdet af afhandlingen i sidste års beretning, skal det her kun anføres, at undersøgelsen

kan betragtes både som en praktisk studie i anvendelsen af moderne teoretiske metoder til beregning af salgsmulighederne for varer og tjenesteydelser inden for afgrænsede geografiske områder (det danske marked), og som en konkret fastlæggelse af forsikringsbehovets størrelse ud fra visse nærmere specificerede forudsætninger.

2. Mindre, publicerede undersøgelser.

En række mindre undersøgelser, som er udarbejdet på instituttet eller i tilknytning hertil, er ligesom de foregående år offentliggjort i tidsskriftet »Det danske Marked«, der stadig fungerer som instituttets organ. Af sådanne afhandlinger kan nævnes: »Købevaner og forbrugsvaner i Danmark«, »En note om forbrugervejledning«, »Samhandelen mellem Israel og Danmark«, »Den amerikanske reklame i perioden 1915—1949«, »En diskussion om konkurrenceforholdene« (foranlediget af Bjarke Fog: Erhverv og Samfund, København 1951). »Priskonkurrence i detailhandelen«, »Nye former for tiltrækning af udenlandske investeringer«, »Efterspørgslen og produktets holdbarhed«, »Industriens valg af distributionskanaler«, »Markedsundersøgelse gennemført efter areal-princippet«, »Fastprissystemet i detailhandelen«, »Papirknaphed, avisdød, og kulturfare« og »Gruppeudvælgelsens anvendelsesmuligheder«. I forbindelse med omtalen af »Det danske Marked« kan det nævnes, at tidsskriftet af professor Edward H. Chamberlin, Harvard University, U.S.A., fik tilladelse til at bringe en oversættelse af hans indlæg på The American Economic Associations årsmøde i december 1949. Artiklen bragtes i »Det danske Marked« 1950, side 193—201 under titlen: »Produktheterogeniteten og samfundet«.

3. Afsluttede, men ikke publicerede afhandlinger.

I løbet af sommeren 1951 har professor Max Kjær Hansen videreført arbejdet på Afsætningsøkonomi II, som vil indeholde en nøjere gennemgang af salgspolitikken og salgsteknikken, og som således sammen med Afsætningsøkonomi I vil danne grundlag for det pensum i Afsætningsøkonomi, som kræves af studerende på det erhvervsøkonomiske grundstudium og studerende til Diplomprøven i Salgsorganisation og Reklame. Bogen vil blive udsendt i løbet af dette efterår.

4. Igangværende undersøgelser.

De i institutberetningerne for årene 1948—49 og 1949—50 omtalte undersøgelser af pladsudnyttelsen i københavnske gader i årene 1900, 1910, 1920, 1930 og 1949 er i årets løb blevet videreført og udbygget, således at materialet nu omfatter følgende gader:

Nørrebrogade, Østerbrogade, Ndr. Frihavnsgade, St. Kongensgade, Bredgade, Blågårdsgade, Holmens Kanal, Strøget, Badstuestræde, Knabrostræde, Fiolstræde, Sct. Pederstræde og Vesterbrogade. Det vil sige, at

der ialt foreligger en kortlægning af den udvikling, der har fundet sted i 13 københavnske gader fra 1900 til 1950. Materialet har nu fået et sådant omfang, at det synes rimeligt at tage det op til samlet behandling. Institutets nye assistent, cand. polit. Helge Bov, er som en af sine første opgaver gået i gang med en samlet analyse af det forhåndenværende materiale. Alle-rede på indeværende tidspunkt synes det muligt at forudsige, at materialet dels vil kunne kaste lys over handelens beliggenhedsfaktorer, og dels vil kunne give et billede af hovedstadens erhvervsmæssige og byplanmæssige udvikling i den omhandlede periode.

På tilsvarende måde er undersøgelserne over mærkevare-reklameringen på det danske marked i perioden 1932 til dato videreført, og dette materiale omfatter i dag:

Kaffetilsætning: Annonceringen i københavnske dagblade og ugebladene,

tandpasta: Annonceringen i københavnske dagblade og ugebladene,

barberblade: Annonceringen i københavnske dagblade og ugebladene,

margarine: Annonceringen i københavnske dagblade,

sæbespånér og vaskemidler: Annonceringen i københavnske dagblade og ugebladene,

havregryn: Annonceringen i ugebladene.

Dette materiale giver oplysninger om en række af de for mærkevarer særegne konkurrenceforhold og vil blive taget op til samlet analyse. Arbejds-mæssige hensyn bevirker dog, at materialet i første omgang kommer til at indgå i de nedenfor omtalte efterspørgselsanalyser, men også om dette materiale kan det allerede siges, at det indeholder værdifulde oplysninger, som vil give muligheder for såvel teoretiske som praktiske land-vindinger.

I løbet af beretningsperioden har instituttet optaget et nyt forsknings-område i form af efterspørgselsanalyser. Formålet med disse undersøgelser er at foretage opgørelser over udviklingen i forbruget af en række væsentligere varer og på basis heraf ved hjælp af såvel grafisk som matematisk multipel korrelation at forsøge at bestemme de forskellige efterspørgselsdeterminanters indflydelse på den afsatte mængde. Det er i første omgang tanken at foretage analyserne for enkelte varer, men det er instituttets mål i sidste instans at udarbejde en så fuldstændig rapport som mulig over udviklingen i konsumtionen fra 1920 og fremover. Der er på instituttet foretaget præliminære forsøg med henblik på metodevalg, idet der er foretaget analyser for efterspørgselen efter varer, hvor den officielle statistik har kunnet give tilstrækkelig specificerede oplysninger. Efter disse forsøg startede instituttet en analyse af efterspørgselsforholdene for cigaretter i perioden 1922—1949, og denne analyse vil formentlig blive afsluttet i løbet af september og oktober 1951. Derefter er det instituttets hensigt at fore-

tage tilsvarende undersøgelser for efterspørgselsforholdene for radioapparater og for aviser og tidsskrifter.

5. Studier i udlandet.

I juli måned 1951 opholdt cand. polit. Arne Rasmussen sig i England på en studierejse, der som formål havde at diskutere teoretiske og praktiske forskningsproblemer med engelske økonomer. Studieopholdet var lige-
ligt delt mellem samtaler med P. W. Andrews, Fellow at Muffield College, Oxford (teoretiske konkurrenceproblemer og prisdannelses-teori), R. H. Coase, Fellow at The London School of Economics and Political Science, London (fremgangsmåder ved imperiske analyser af konkurrenceforholdene), og W. J. Corlett, Fellow at The London School of Economics and Political Science, London (empiriske efterspørgelsesanalyser). Rejsen blev gennemført med støtte af Otto Mønstedts Fond.

I slutningen af juni og begyndelsen af juli 1951 opholdt lektor, cand. polit. Per Boesen sig i London for at studere engelsk personaleadministration og personalepolitik. Opholdet, der var tilrettelagt i samarbejde med Institute of personnel management, omfattede først deltagelse i instituttets 5-dages konference for udlændinge i Cambridge om »Personnel management in Great Britain, its contribution to productivity«; derefter besøg på instituttet, hvor Per Boesen bl. a. satte sig ind i deres 1 års uddannelse i personnel management, der sker i samarbejde med London School of Economics, og instituttets forskellige opfriskningskurser, der afholdes i samarbejde med bl. a. det engelske arbejdsministerium »Personel management advisory service«. Under et besøg på »Administrative Staff College« blev der lejlighed til en hel dag at følge dette interessante engelske forsøg på 3 måneders opfriskningskurser for kronprinser inden for erhvervslivet.

III. Servicearbejdet.

Samlingen af praktisk materiale og å jourføring af kartotekerne, der anvendes som studiemateriale og som informationsgrundlag for erhvervsfolk, er videreført.

Ved siden af det materiale, som de studerende kan finde i samlingerne og kartotekerne, har instituttet udført en ret omfattende virksomhed i retning af litteraturvejledning både med henblik på de studerendes almene læsning og på litteratur til studiekredsbesvarelser.

Samarbejdet udadtil er blevet fortsat og udvidet, således at instituttet nu står i regelmæssig forbindelse med de førende institutter og institutioner først og fremmest i Norden, men også i det øvrige Europa og U.S.A., som arbejder inden for den afsætningsøkonomiske forskning og formidling.

IV. Instituttets organisation.

Professor Max Kjær Hansen har som hidtil været instituttets leder, og cand. polit. Arne Rasmussen assistent. Ved beretningsperiodens udløb

den 1. september 1951 ansattes yderligere cand. polit. Helge Bov som assistent. Docent Ejler Alkjær, lektor Per Boesen og salgschef Børge G. Christensen H.A og H.D. har benyttet instituttet som arbejdsplads og deltaget i løsningen af en del af dets opgaver. Nuværende og tidligere studerende har i nogen udstrækning arbejdet på instituttet og bidraget til gennemførelsen af enkelte undersøgelser. Som instituttets sekretær har fru Ingrid Knudsen varetaget det praktiske arbejde i forbindelse med den udførte virksomhed.

Sproglaboratoriet.

Sproglaboratoriet har fortsat sit arbejde med indsamling og ordning af ordbogsmateriale og grammatiske optegnelser samt med forberedelse, udarbejdelse og mangfoldiggørelse af undervisningsmateriale. Disse samlinger står til de studerendes disposition i laboratoriets åbningstider og benyttes desuden regelmæssigt af vore translatørstuderende, idet en del af undervisningen har været henlagt til laboratoriets lokale. Håndbogssamlingen er blevet ført à jour med nye hjælpemidler. Der er i årets løb blevet besvaret adskillige forespørgsler fra oversættere og erhvervsfolk. Arbejdet med det franske kartotek, som har været stillet til disposition for redaktionen af den dansk-franske suppleringsordbog (prof., dr. phil. Andreas Blinkenberg, Aarhus, og docent, dr. phil. Poul Høybye), er nu praktisk talt afsluttet.

Laboratoriet ledes af docent, dr. phil. Poul Høybye, som tillige forestår de franske samlinger, medens de engelske forestås af lektor, cand. mag. Børge Maaløe. Sidst i skoleåret begyndte lektor, cand. mag. Verner Larsen på at omordne de tyske samlinger. Med hensyn til de spanske samlinger henvises til beretning fra Det Ibero-Amerikanske Institut.

Som fast assistent fungerer stud. mag. frk. Karen Schibbye.

Det iberø-amerikanske Institut.

Instituttet, der siden sin oprettelse kun har kunnet holdes åbent til uregelmæssige tider ved frivillig assistance, har fra 1. januar 1951 i frk. V. Jarnum fået en fast medhjælp, således at det nu er åbent regelmæssigt, indtil videre dog kun 3 timer dagligt 5 gange om ugen.

Sprogkartoteket passes fortsat af translatrice frk. G. Ringgaard (2 timer ugtl.), idet alt indkommende materiale før indlemmelsen gennemgås af instituttets leder.

Bogsamlingen består nu af ca. 1800 bind. Forøgelsen skyldes hovedsagelig en sending på 200 bind fra den argentinske regering til erstatning for de bøger, samme havde skænket instituttet under lektor Aabyes besøg i Argentina i 1948, men som var gået tabt under transporten. Man har desuden modtaget yderligere boggaver fra forlag i Sydamerika og Danmark.

Instituttet modtager regelmæssigt 36 tidsskrifter og 8 dagblade, således at de studerende til stadighed kan holdes med aktualitetsbetonet lektur på det spanske sprog. Sprogkartoteket omfatter nu ca. 21.000 kort. Dette materiale bruges flittigt af de studerende i de højere klasser og skulle ydermere blive af værdi, når til sin tid den nu af dr. phil. Carl Bratli udgivne store spansk-danske ordbog skal suppleres med en tilsvarende dansk-spansk ordbog.

Bogudlånet, der så småt indledtes i 1949/50 og af forskellige praktiske grunde næsten udelukkende har været forbeholdt skolens elever, blev næsten fordoblet i det forløbne år. Det er nu hensigten at udstrække udlånet til en videre kreds.

I lighed med den ifjor afholdte »argentinske Uge« afholdtes i år en »brasiliansk Uge«, i løbet af hvilken afholdtes følgende foredrag:

»Brasiliens erhvervsliv af i dag« ved docent, dr. phil. Aage Aagesen,
»Brasilien set med en danskers øjne« ved civilingeniør S. A. Kock-Petersen, og

»Træk af Brasiliens historiske udvikling« (på engelsk) ved den brasilianske minister i Danmark, dr. Decio de Moura.

Det sidste afsluttedes med en sammenkomst for en kreds af særligt indbudte.

Endvidere holdt lederen af Det iberø-amerikanske Institut i Göteborg, fil. lic. Nils Hedberg den 30. september 1950 et causeri (på spansk) om

»Oplevelser, sproglige og andre, i Latinamerika«,

der ligeledes havde tiltrukket en talrig og interesseret tilhørerskare.

Den af Venezuelas minister for Skandinavien, dr. José Herrera Uslar, ifjor udskrevne prisopgave om frihedshelten, general Francisco de Mirandas tilknytning til Skandinavien, blev vundet af studerende ved Handelshøjskolen, Erik Sloth Andersen, i konkurrence med studerende fra Finland, Norge og Sverige. De sv. kr. 1000,— blev overrakt vinderen ved en reception på hotel d'Angleterre.

I februar d. å. udlåntes til forlaget Frost Hansen, København, instituttets samling af uruguayiske bøger til en udstilling og reception foranstaltet i anledning af forlagets første publikation i oversættelse af en bog af en latinamerikansk forfatter. I samme anledning aflagde ministeren for Uruguay i Skandinavien, sr. R. Piniz Coelho, et besøg på instituttet, der i årets løb også er blevet besøgt af adskillige andre gæster fra iberø-amerikanske lande, officielle og private. — Henvendelser fra oversøiske firmaer om at blive bragt i forbindelse med danske virksomheder med henblik på eksport til Latinamerika er blevet videresendt til Industrirådet til besvarelse.

Blandt instituttets mangeartede opgaver kan nævnes formidlingen og tilrettelæggelsen af et 14-dages studiebesøg, som 20 argentinske ingeniører

i oktober d. å. skulle aflægge i Danmark som led i en tur igennem forskellige europæiske lande.

Fra søsterinstitutterne i Göteborg og Stockholm (det sidste oprettet fornylig i tilknytning til Handelshøjskolen i Stockholm på grundlag af offentlige tilskud på ialt sv. kr. 650.000,—) har man modtaget opfordring om samarbejde på visse områder.

T i e t g e n - p r i s o p g a v e n .

Der indkom ingen besvarelser af Tietgent-prisopgaven 1950:

En redegørelse for og vurdering af den prispolitik, der er blevet ført i en betydende dansk branche inden for en årrække.

Den 19. marts 1951 udsattes følgende prisopgave:

Der ønskes en fremstilling af arbejdseffektiviteten inden for en eller flere danske industri- eller håndværksgrene og en undersøgelse af mulighederne for at fremme denne.

Besvarelser skal være indsendt til Handelshøjskolens direktør inden den 19. marts 1952.

T i l s k u d .

I 1950/51 modtog Handelshøjskolen et statstilskud på kr. 386.385,85, fra Københavns kommune (til Handelshøjskolens sprogundervisning) kr. 17.608, Nicolai H. Knudtzons Legat kr. 3.000 (modtaget gennem Grosse-rer-Societetets Komité) og fra papirhandler Adolf Levison og Hustrus Legat kr. 400. Frederiksberg kommune har ydet et tilskud på kr. 9.750 til udgifterne ved Handelshøjskolens interessefelter, og Dansk Reklameforening har givet kr. 600 til Reklamebiblioteket.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har af sine egne legatmidler ydet et tilskud på kr. 10.447,00 og dækket Handelshøjskolens under-skud i året 1949/50 med kr. 183.590,82.

Otto Mønstedts Fond har til studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt kr. 25.110 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Harald Faber	kr. 800
Erik Frederiksen	» 800
Knud Frederiksen	» 1200
Mogens Huge	» 800
Olaf Jacobsen	» 800
Preben Juul	» 1000
Eigil Ravnholt Madsen	» 1000
Niels Mattrup	» 600
Victor Mortensen	» 800
Jørgen Gransløv Møller.....	» 960

Jørgen Stecher Nielsen	»	400
Niels Hyldgaard Nielsen	»	1000
Preben Olsen	»	1000
Per Osberg	»	500
Robert Sloth Petersen	»	800
Ernst Poulsen	»	250
Gustav Richard	»	1000
Benny Skov	»	700
Frode Slipsager	»	600
Kaj Verner Slot	»	600
Ove Varsted	»	1200

*Under det erhvervsøkonomiske specialstudium
regnskabsvæsen:*

Frede Wickstrøm	kr.	600
-----------------------	-----	-----

*Under forberedelsen til den tresproglige
korrespondentprøve:*

Ruth Bredkjær	kr.	800
Else Brusck	»	800
Birthe Gedsted	»	600
Ellen Iisager	»	1000
Ellen Juhl	»	1000
Poul E. Madsen	»	800
Lis Nielsen	»	300
Britta Riis Pedersen	»	400
Gunhild Sundstrup	»	800
Grethe Sørensen	»	400
Else Thomsen	»	800

Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond har til studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt kr. 9.870 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Kai Albert Andersen	kr.	600
Vagn Andersen	»	870
Henning B. Engstrup	»	800
Keld B. Hansen	»	800
Flemming J. Jensen	»	700
Finn H. Jespersen	»	800
Jørgen Kjær	»	300
Bent Olsen	»	600
Robert Sloth Petersen	»	800
Frode Slipsager	»	800

*Under det erhvervsøkonomiske specialstudium
regnskabsvæsen som aftenstudium:*

Frederik Krouel	kr.	800
Frede Wickstrøm	»	600

*Under det erhvervsøkonomiske specialstudium
salgsorganisation og reklame:*

G. E. Karstoft	kr.	400
----------------------	-----	-----

*Under forberedelsen til den tresproglige
korrespondentprøve:*

Anne Lorentzen	kr.	600
Bent Aage Madsen	»	400

Firmaet Evers & Co.s Studiefond har bevilget kr. 3500 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Vagn Andersen	kr.	500
Karl Erik Holm	»	500
Svend Aage Jakobsen	»	500
Finn Hagen Jespersen	»	500
Bent Olsen	»	500
Robert Sloth Petersen	»	500
Frode Slipsager	»	500

Emil P. Hertz og Hustrus Legat har bevilget nedenstående beløb:

Under forberedelsen til den tresproglige korrespondentprøve:

Kirsten Andreassen	kr.	500
--------------------------	-----	-----

Stipendieforeningen Studenternes Venner har bevilget kr. 1000 til nedenstående studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Preben Olsen	kr.	500
Kurt Winding	»	500

Garvermester C. W. Gerickes Legat har bevilget kr. 1200 til følgende studerende:

Under det erhvervsøkonomiske grundstudium:

Knud Frederiksen	kr.	200
Niels Erik Nielsen	»	200

Jørgen Stecher Nielsen	»	200
Robert Sloth Petersen.....	»	200
Gustav Richard	»	200

*Under det erhvervsøkonomiske specialstudium
salgsorganisation og reklame:*

Gudmund E. Karstoft.....	kr.	200
--------------------------	-----	-----

I anledning af det erhvervsøkonomiske grundstudiums 25-års jubilæum blev der bevilget til

Aage Bloch H.A.	kr.	1000
----------------------	-----	------

til hjælp til det erhvervsøkonomiske specialstudium i salgsorganisation og reklame. Beløbet blev stillet til rådighed af »Bikuben«.

Foreningen af københavnske Manufaktur-Grossister's Legat i Anledning af Grosserer Holger Petersens 70-årige Fødselsdag blev tildelt:

Inspektør Holger Almdal	kr.	490
-------------------------------	-----	-----

Sproglærer Ch. Beissels Legat, der er bestemt for sproglærere ved foreningens skoler til studierejser i udlandet, er tildelt:

Translatør Hans Hinrichsen	kr.	800
----------------------------------	-----	-----

Krista og Viggo Petersens Fond har bevilget kr. 5000 til følgende:

Egon Andersen H.A. og H.D. til støtte til kandidatstudiet..	kr.	1000
Mogens Olsen H.D. til støtte til studierejse til U.S.A.	»	4000

St u d i e f o n d e n.

I det forløbne år er bevilget kr. 800 af fonden til 1 studerende.

R u s f e s t e n.

Rusfesten afholdtes den 28. oktober. Årets rustale blev holdt af fhv. minister H. C. Hansen. En repræsentant for russerne, Bjørn Hansson, takkede for modtagelsen på skolen.

Å r s f e s t e n.

Undervisningsåret sluttede den 22. juni 1951 med en årsfest, hvor foreningens formand, direktør Paul Tillge, og professor Christen Møller talte. Professor, dr. oecon. P. Nyboe Andersen holdt en forelæsning om »Udviklingslinier indenfor nationaløkonomien«.

H. A. S a m m e n s l u t n i n g e n har i det forløbne år arrangeret følgende foredrag, virksomhedsbesøg m. m.:

Prokurist Torben Carlsson: Nye fremgangsmåder ved arbejdsforenkling af de administrative funktioner.

Cand. polit Knud Hansen: Statistisk bestemmelse af efterspørgselselasticiteter som led i salgsarbejdet.

Besøg på A/S S. P. Wodskou Neonanlægsfabrik.

Havnerundfart og besøg i Frihavnen.

Endvidere har der med stort udbytte været gennemført to »erfaringsudvekslinger«, en om sælgertræning og en om omkostningskontrol.

Endelig har H. A. S a m m e n s l u t n i n g e n deltaget i 3 fællesmøder med de øvrige erhvervsøkonomiske foreninger (se under fællesrådet side ??).

H. A. S a m m e n s l u t n i n g e n arrangerede den 28. oktober 1950 årets rustfest. Rustalen blev holdt af fhv. minister H. C. Hansen.

Første udgave af H. A. S a m m e n s l u t n i n g e n s matrikel indeholdende en oversigt over samtlige dimittender med erhvervsøkonomisk eksamen blev færdigtrykt og er nu udsendt til alle erhvervsøkonomer og til en lang række store erhvervsvirksomheder og institutioner.

Samarbejdet mellem de nordiske søsterorganisationer er fortsat under Nordiska Civilekonom Förbundet, som tæller ca. 6000 medlemmer. Der er efter flere forhandlinger i vinterens forløb stiftet en »Civiløkonomernes Kongresfond« af det overskud, der fremkom ved I Nordiske Civiløkonom Kongres i København i 1949. Fondens første bestyrelse består af direktør, professor, dr. phil. Christen Møller (formand), direktør, civilekonom Axel Iveroth, Malmö, og direktør Bernhard Baaring H.A.

I H a n d e l s v i d e n s k a b e l i g S t u d i e k l u b har der i årets løb været afholdt følgende foredrag:

Revisionschef Johannes Smith: Aktieselskaber — og herrer i sort.

Professor H. Winding Pedersen: Liberaliseringen.

Lektor, kontorchef, cand. jur. C. Helkett: Aktuelle skatteproblemer.

Docent ,statsaut. revisor Palle Hansen: Arbejdsforenkling efter »indefra«-princippet.

Assistent Egon Andersen H.A og H.D.: Det flexible budget og omkostningskontrol.

Handelsvidenskabelig Studiekлубs medlemstal androg ved årets slutning 1227 medlemmer.

Af Handelsvidenskabeligt Tidsskrift er udsendt hele årgang 14 (hefterne 79/80, 81/82 og 83/84) samt første hefte af årgang 15 hefte nr. 85/86.

I B a n k k l u b b e n har der været afholdt følgende foredrag i årets løb:

Cand. polit. Enrico Hansen: Den nye lov om grundstigningsskyld og dens virkninger for faste ejendommers værdi og omsætning.

medens Bankklubben har været inviteret til følgende foredrag:

Docent Alkjær: Nye markeder og nye muligheder i Østen. (Arrangeret af H. A. Sammenslutningen).

Docent Palle Hansen: Arbejdsforenkling efter »indefra«-princippet. (arrangeret af Handelsvidenskabelig Studiekлуб).

I alt har Bankklubben deltaget i 3 fællesmøder med de øvrige erhvervsøkonomiske foreninger (se under fællesrådet).

Ved sæsonens udgang havde klubben 130 medlemmer.

I H a n d e l s k l u b b e n har der været afholdt følgende arrangementer:

A. Møder med foredrag:

Rationalisering af administrationen v/ organisator Werner Drenck H.D, Helle-sens Enke & V. Ludvigsen A/S.

Modarbejder karriere-mentaliteten forretningsmandens kulturelle og menneske-lige udvikling v/ læge Steen Warthoe, sekretær ved Landsforeningen Dansk Mental-hygijne.

Københavns havn, frihavnen og erhvervslivet v/ havnedirektør Mogens Blach. Orientering om hulkort-systemer med demonstrationer hos fa. International Business Machines (IBM - Hollerith).

Genopbygningen af Tysklands økonomi v/ hr. G. F. Duckwitz fra det tyske generalkonsulat.

B. Ufaglige møder:

Selskabeligt julemøde med damer i Hellerup Klub.

Statsradiofonien stillede den 5. maj 1951 et antal billetter til rådighed for Han-delsklubbens medlemmer.

Kursus afholdt i møde- og taleteknik.

C. *Der er i årets løb* udsendt nyhedsbreve til medlemmerne og en del inter-esserede udenfor foreningen. Endvidere er udsendt en udførlig medlemsliste.

Ved sæsonens slutning talte Handelsklubben ca. 325 medlemmer.

Ved generalforsamlingen valgtes følgende bestyrelse:

Formand: Afdelingschef B. Steen-Johnsen, Wessel & Vetts Fabr. C. 8608.

Sekretær: Prokurist H. Eriksson, Fr. Christiansen. By. 4096.

Indkøbschef Bent Nordentoft.

Overass. Axel Petersen, Statsbanernes Handelsafd. C. 400, lokal 395.

Kasserer: Kontorchef H. Musaeus, Einar Willumsen A/S. C. 267.

I F o r s i k r i n g s k l u b b e n har der i årets løb været afholdt føl-gende foredrag:

Sekretær Oluf Jørgensen H.D.: Er vore ledere dygtige nok?

Overlæge Knud Fogh: Er kønssygdomme et samfundsproblem?

Afdelingschef Axel Jensen H.D.: Kender De lovforsikringens besværligheder?

Læge frk. Grethe Olsen: Vansir kan fjernes.

Fhv. finansminister H. C. Hansen: Økonomi og politik.

Direktør, cand. mag. Anders Hansen: Livsforsikringen i årene 1926/51 -- og lidt til.

Formand for Assurandør-Societetet, direktør, cand. jur. F. L. Crone: Kritiske bemærkninger.

Hertil kommer fællesmøderne med de øvrige erhvervsøkonomiske foreninger.

Der er gennemført 10 studiekredse à 10 deltagere i »T.I.A.« (program I: Arbejdsinstruktion) samt en forelæsningsrække nr. 15 om »Hulkort-anlæg og deres anvendelse inden for forsikringsbranchen« (fuldmægtig Knud Knudsen) med ca. 60 deltagere.

Klubben har besøgt Københavns Frihavn, Telefonhuset, Toms Fabrikker A/S samt Københavns Lufthavn.

Den 23. april 1951 fejrede klubben 25-års dagen for stiftelsen med udsendelse af særnummer af klubbens blad, reception på Handelshøjskolen og fest i »Karnappen«.

Handelsvidenskabelig Reklameklub har i sæsonens løb foruden generalforsamlingen afholdt følgende møder og arrangementer:

Tirsdag d. 20. sept. I fortsættelse af generalforsamlingen talte Torben Carlsson om nye fremgangsmåder ved arbejdsforenkling.

Fredag d. 13. okt. Mogens Lichtenberg fremviste filmen »The Saturday Evening Post«. Københavns Bogtrykkerforening m. fl. overværede forevisningen, der ledsagedes af foredrag.

Fredag d. 17. nov. cand. polit. Ingolf Boisen talte om småfilmens muligheder for at effektivisere salgsarbejdet.

Tirsdag d. 19. dec. Julemøde med underholdning af E. Presskorn.

Fredag d. 9. febr. Fællesmøde. Direktør, cand. polit. Ebbe Groes indledte diskussionen »Er den frie konkurrence død?«

Tirsdag d. 20. febr. Cand. polit. Helge Andersen: »Er markedsundersøgelserne noget værd?«

Torsdag d. 8. marts. Palle Hansen: »Arbejdsforenkling efter »indefra«-princippet«. Arrangeret af Handelsvidenskabelig Studieklub i forbindelse med De erhvervsøkonomiske Foreningers Fællesråd.

Torsdag d. 15. marts. K.B.-hallens Pejksesal. Direktør W. Reinhard: »Hvad vi ikke vidste om vin«.

Fredag d. 13. april. Hans C. Christiansen: »Har handelen noget at lære i Amerika?«

Torsdag d. 17. maj. Arne Rasmussen: »Hvad er det vi går og roder med på instituttet — og har det nogen betydning for det praktiske salgsarbejde?«

Torsdag d. 21. juni. Optagelsesfest for 1951's H.D.'er på »Sølyst«.

Den nye medlemsfortegnelse er lige på trapperne, nu har man ønsket at få holdet fra 1951 med.

Det er lykkedes at få genoplivet »Klubnyt«, og man vil fortsat gøre det yderste for at holde bladet i live.

I det forløbne vinterhalvår afholdtes en studiecirkel »Forholdet mellem salgsledelse og sælgere« under Børge Christensens ledelse.

Siden sidste års generalforsamling er medlemstallet blevet forøget med det ny hold på 17 mand, eet medlem, prokurist Mogens Hey, har ønsket at udtræde af klubben, således at der nu ialt er 200 medlemmer.

De erhvervsøkonomiske foreningers fællesråd har i det forløbne år afholdt fællesmøde den 23. november 1950, arrangeret af H.A.-Sammenslutningen, med lektor Alkjær om emnet »Nye markeder, og nye muligheder i Østen«. Den 30. januar 1951 afholdtes halvårligt rådsmøde, og samtidig koordineringsmøde. Den 9. februar holdt fællesrådet sit semestermøde med Ebbe Groess, der talte om »Er den fri konkurrence død?«, og den 8. marts arrangerede studieklubben et fællesmøde med Palle Hansen om »Arbejdsforenkling efter »indefra«-princippet«.

I anledning af behandlingen af den nye lov om handelshøjskoler har vi haft foretræde for folketingsudvalget med henstilling om at blive repræsenteret i det nye tilsynsråd.

Den 27. maj og den 7. juni havde vi indkaldt formændene til drøftelse af spørgsmålet, og vi havde efter at loven var vedtaget i et brev til handelsministeren anmodet om at blive repræsenteret i tilsynsrådet ved et af Forsikringsklubbens medlemmer, hr. Simonsen, som tillige var medlem af H. & K.

Endvidere havde vi henvendt os til Grosserer Societetet, Industrirådet og Provinshandelskammeret, der hver skulle udpege et medlem, men havde fået negativt svar både fra handelsministeren og disse 3 organisationer, idet Provinshandelskammeret dog havde valgt dir., cand. merc. Hans C. Christiansen som sin repræsentant. Da denne tillige er medlem af Reklameklubbens bestyrelse har dimittenderne herved en kontakt til det nye tilsynsråd.

De studerendes råd:

Der blev afholdt valg til rådet i dagene d. 30.—31. oktober, og på det konstituerende rådsmøde den 9. november aflagde den afgående formand, Svend Aage Jakobsen, beretning for den forløbne rådsperiode. Derefter konstituerede rådet sig, og forretningsudvalget fik følgende sammensætning:

Formand: Kaj Verner Slot,
næstformand: Børge Andreasen,
sekretær: Henning Madsen,
kasserer: Per Skytte Knudsen,

ligesom de stående udvalg blev nedsat, nemlig: kontaktudvalg, klubudvalg, praktikantudvalg, bogudvalg samt for sidste gang et mærkeudvalg.

Rådet har i den forløbne periode fulgt den hidtil anlagte linie for rådets arbejde, idet man har søgt at skabe en yderligere kontakt mellem de studerende og rådet, og mellem de studerende og skolen og dens lærerkræfter.

Kontaktudvalget har gennem sit medlemskab af Danske Studerendes Fællesråd og Danmarks internationale Studenterkomite deltaget i forhand-

linger og arbejde for fællesanliggender for danske studenter, bl. a. ved at støtte de øvrige studenter i demonstrationstoget til Christiansborg. Gennem D.I.S. har rådet været medvirkende til at yde hjælp til nødstedte studenter i udlandet, bl. a. har der været arrangeret en indsamling til sydafrikanske studenter. Desuden har man også gennem D.I.S. medvirket til gennemførelse af charter-flyvninger og andre turistrejser for danske og udenlandske studenter. Gennem D.S.F. har man deltaget i udarbejdelsen af den til ungdomskommissionen sendte studenterbetænkning. Selvstændigt og gennem De erhvervsøkonomiske foreningers fællesråd har kontaktudvalget været indkaldt til møde i det af rigsdagen nedsatte folketingsudvalg for lov om handelshøjskoler.

Klubudvalget har i den forløbne periode gennemført flere kulturelle aftener med foredragsholdere fra British Council og fra den amerikanske ambassade. Udvalget har endvidere fortsat sit arbejde med at skaffe billige teaterbilletter, samt udvidet bladholdet i minimum ved at skaffe frieksemplarer. Udvalget har også udvidet sin service med hensyn til at skaffe faglige tidsskrifter til reducerede priser til de studerende. Desuden har udvalget skaffet en fast aftale med US library om gratis filmsforevisning i dets lokaler hver fredag. Lørdag d. 14. april havde udvalget arrangeret forårsfest med dr. phil. Vilh. la Cour som festtaler. Til festen var indbudt repræsentanter fra de nordiske handelshøjskoler. I marts arrangerede rådet som sædvanlig »skolen på hovedet« som en munter eftermiddag med deltagelse af såvel skolens lærere som dens studerende. På lignende måde arrangerede udvalget i forbindelse med skolens lærere og sportsklub en skovtur til Asserbo. Årets arrangementer sluttede med »Rådet står for skud«.

Praktikantudvalget har i den forløbne periode formidlet udvekslingen af praktikanter mellem skolen og de øvrige vesteuropæiske lande, inden for rammerne af A.I.E.S.E.C.s statutter med de tilsluttede medlemsskoler og enkelte andre skoler. Her i Danmark har der været beskæftiget 28 udenlandske studenter, der fordeler sig på følgende måde: fra Frankrig 7, Tyskland 2, Belgien 1, Holland 2, Italien 2, Finland 13, Sverige 1.

35 af vore egne studenter har været beskæftiget i udlandet i følgende lande: Frankrig 8, Tyskland 2, Belgien 2, Holland 1, Italien 3, Finland 11, Sverige 2, Norge 1, Schweiz 3, England 2.

De pågældende firmaer, som har modtaget praktikanter findes nævnt under Handelshøjskolens beretning om volontørtjenesten. De studerendes råd udtrykker sin taknemmelighed til disse firmaer, såvel udenlandske som danske, for den velvilje, der her igennem er vist de studerende.

Ved overgangen fra sidste til denne rådsperiode havde rådet i forbindelse med skolen arrangeret en studierejse for 20 finske studerende ledsaget af 2 lektorer. Besøget strakte sig over en uge og gæsterne fik forevist og besøgte virksomheder og institutioner, som i de fleste tilfælde var ka-

rakteristiske for dansk erhvervsliv. I dagene den 14.—17. januar havde skolen i forbindelse med rådet arrangeret et studieophold som et led i en skandinavisk studierejse for studenter fra en del vesteuropæiske handelshøjskoler. Ligesom ved det finske studiebesøg besøgte gæsterne typiske danske virksomheder og var gæster hos danske myndigheder og institutioner. 3. semesters studierejse for det erhvervsøkonomiske grundstudium til England er omtalt under Handelshøjskolens beretning om studierejser. I april deltog udvalgets formand og sekretær i A.I.E.S.E.S.s kongres i Paris, hvor Danmark blev valgt til præsidieland for 1951/52. Følgende myndigheder, institutioner, virksomheder m. m. har i den forløbne rådsperiode været rådet behjælpelige med gennemførelsen af ovennævnte arrangementer eller ved studiebesøg for danske studenter:

Atlas A/S, Maskinfabrik
 Berlingske Tidende
 Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri A/S
 Carlsberg Bryggerierne
 Ford Motor Company A/S
 Frederikssunds Andels Svineslagteri
 Grosserer-Societetets Komite
 Andelsmejeriet »Hedelykke«, Hedehusene
 Firma Peter F. Heering
 Hovedstadens Brugsforening
 Automobilforretningen ICI A/S
 Industrirådet
 Gårdejer Svend Jensen, Oppesundby
 Kastrup Lufthavn
 Københavns Handelsbank A/S
 Københavns Kvægtorv
 Kødbyen
 Langager Andelsmejeri, Ølstykke
 Magasin du Nord (A/S Th. Wessel & Vett)
 Fabriken NOMA A/S
 Nordisk Kamfabrik A/S, Vordingborg
 A/S C. Olesen
 Baron A. Reedtz-Thott, Gavne
 Scandinavian Airlines System (SAS)
 C. Schous Fabriker A/S
 A/S Tuborgs Bryggerier
 Udenrigsministeriet
 Vordingborg Erhvervsråd

De studerendes råd udtrykker sin taknemmelighed til disse firmaer, for den velvilje der herigennem vises de studerendes rådsarbejde.

Bogudvalget har fortsat og udvidet kommissionssalget af brugte lærebøger, samt trykning og udgivelse af kompendier. Der er udgivet følgende kompendier:

- Kompendium i varehandel
- Kompendium i erhvervsgeografi
- Kompendium i bank og børs.

Desuden foregår der stadig en forøget duplikering af de studerendes studiekredse, der har medført, at rådet har kunnet beskæftige en del af de korrespondentstuderende med skrivning af stencils. Desuden har rådet skaffet forskellige udenlandske lærebøger.

Mærkeudvalget har efter flere års arbejde afsluttet sit arbejde ved i løbet af foråret at indsamle forslag til et emblem for Handelshøjskolen, og blandt disse udvalgt det bedst egnede, som ved forårsfesten blev introduceret, da de to første emblemer i guld blev overrakt til direktør Paul Tillge og til direktør, professor Christen Møller.

Som afslutning på rådets arbejde har man foretaget en gennemgribende ændring af rådets vedtægter og dermed af rådets opbygning, da det på grund af de forøgede opgaver har vist sig at være påkrævet, at flere studerende tager del i studenterrådsarbejde på Handelshøjskolen.

Handelshøjskolens Sportsklub.

Gennem de senere år har sportsarbejdet under idrætsudvalget ført en skyggetilværelse, fordi de mennesker, der sad i idrætsudvalget var tilfældigt udvalgt og derfor ikke havde nogen særlig interesse i sporten.

Imidlertid stod det klart, at et arbejde inden for sporten var en væsentlig faktor til at styrke sammenholdet mellem de studerende.

Der var derfor enighed om at oprette en særskilt sportsklub, og den har i det første år af sin eksistens, på trods af ringe økonomisk støtte fra forskellig side, formået at skabe en vis interesse, der har givet sig udslag i forskellige større eller mindre arrangementer.

For det første har klubben skaffet lejlighed for de studerende til at deltage i almindelig træning i håndbold, fodbold, svømning, badminton og gymnastik.

For det andet har klubben afholdt vellykkede håndboldstævner med de finske handelshøjskoler såvel som de andre læreanstalter i Danmark. Flere fodboldstævner med A.B. og de finske handelshøjskoler er ligeledes blevet arrangeret. I badminton havde klubben en forårsturnering mellem lærerkræfterne ved skolen og de studerende i form af en holdkapturering og skolemesterskaber.

For det tredje var klubben medarrangør af turen til Asserbo, og endelig havde klubben en overordentlig vellykket juletur til Norge med deltagelse af 14 studerende til en pris pr. deltager inklusive rejse og ophold på kr. 150,— for 12 dage.

TILGANG OG AFGANG

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM Dagstudiet.

I efterårssemestret 1950 blev der optaget 99 nye studerende.

Til afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium, der afholdtes i marts/april 1951, indstillede sig 64 studerende, hvoraf 55 bestod eksamen.

Til prøverne i sprog, der afholdtes ved udgangen af 4. semester, indstillede sig 50 danske studerende til engelsk (hvoraf 44 som andet sprog havde valgt tysk, 3 spansk og 3 fransk). 8 norske studerende, som i 1950 havde indstillet sig til engelsk, indstillede sig i 4. semester til fransk (en af disse tillige i spansk).

28 norske studerende på 2. semester indstillede sig til engelsk og 24 af disse tillige i tysk.

Til den i studieplanen fastsatte 2 måneders volontørtjeneste for de studerende, der ikke inden deres optagelse på Handelshøjskolen har været i praksis, har efterfølgende firmaer taget imod vore studerende i sommerferien:

British Railways, England.
Dreyers Aksjeselskab, Stavanger, Norge.
Hava Fabrikkerne, København.
Hellesens Enke & V. Ludvigsen A/S, København.
Kaffe Aktiebolag, Helsingfors, Finland.
A/S J. D. Koopmanns Svineslagteri, Lemvig.
Kymmene Aktiebolag, Kuusankoski, Finland.
Genossenschaft Migros, Bern, Schweiz.
C. W. Obel, København.
Aktieselskabet E. Rasmussen, Fredericia.
la Rinascente, Milano, Italien.
Vacuum Oil Company A/S, København.
Wärtsilä-koncernen A/B Arabia, Helsingfors, Finland.

Endvidere har følgende firmaer i en eller flere af sommermånederne beskæftiget andre studerende fra det erhvervsøkonomiske grundstudium eller fra de øvrige nordiske lande:

A/S Atlas Maskinfabrik, København.
Vilh. Christiansen, København.
Crome & Goldschmidt A/S, København.
Aktieselskabet De Danske Spritfabrikker, København.

Det Danske Trælastkompagni A/S, København.
 Det Kjøbenhavnske Reassurance-Compagni.
 Frederikshavns Værft & Flydedok A/S, Frederikshavn.
 R. Færch A/S, Holstebro.
 Gutenberghus Reklamebureau, København.
 Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri A/S, Helsingør.
 Aktieselskabet Herman A. Kählers Keramiske Værksted,
 Næstved.
 Lund & Rasmussen, Helsingør.
 Hede Niensens Fabrikker A/S, Horsens.
 Panther-Sko, Dansk Læder- og Skotøjsindustri A/S, København.
 Fabriken Plastica A/S, København.
 Poulsen & Ragoczy A/S, København
 Aktieselskabet Randers Rebslageri, Randers.
 Aktieselskabet Sadolin & Holmblad, København.
 Strange-Hansen, Kongens Lyngby.
 Telefon Fabrik Automatic A/S, København.
 Thomas B Thrige, Odense.
 A/S Tuborgs Bryggerier.
 P. Wulff A/S, København.
 Fr. Würtzen, Randers.

Den væsentligste del af engagementerne er foretaget af de studerende råds praktikantudvalg. Resten af stillingerne har Handelshøjskolen og i visse tilfælde de studerende selv skaffet.

Som censorer ved afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Direktør Bernh. Baaring H. A., disponent, cand. merc. Poul B. Christensen, departementschef, cand. polit. Einar Cohn, direktør, civilingeniør Svend Mansted H. D., direktør, cand. polit. Poul Norsman H. D., kontorchef, cand. polit. fru Rigmor Skade, og lektor, cand. polit. P. Sveistrup.

Nationaløkonomi med statistik: Kontorchef, cand. polit. Hans P. Gøtrik, direktør, cand. polit. Kjeld Johansen og grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen.

Erhvervsret: Professor, dr. jur. Stig Juul og vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Engelsk: Mag. art. H. Kossmann og kontorchef Karl Olsen.

Tysk: Undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen, kontorchef, translatør, cand. jur. H. Friis Møller og direktør Aage Rasmussen.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og direktør K. Sonne-Hansen.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translatør, dr. phil. Carl Bratli.

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM

Aftenstudiet.

I 1950/51 var der en tilgang af 43 nye studerende.

Til 1. del af afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium som aftenstudium, der afholdtes i januar 1951, indstillede der sig 22 studerende, hvoraf 17 bestod eksamen. Til 2. del, som afholdtes i marts/april 1951, indstillede der sig 17, hvoraf 8 bestod eksamen.

Som censorer ved 1. del af afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Direktør Bernh. Baaring H. A., disponent, cand. merc. Poul B. Christensen og lektor, cand. polit. P. Sveistrup.

Nationaløkonomi med statistik: Kontorchef, cand. polit. Hans P. Gøtrik, direktør, cand. polit. Kjeld Johansen og grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen.

Erhvervsret: Retspræsident Kaj Mundt og vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Som censorer ved 2. del af afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Direktør Bernh. Baaring H. A., departementschef, cand. polit Einar Cohn, direktør, civilingeniør Svend Mansted H. D., direktør, cand. polit. Poul Norsman H. D. og lektor, cand. polit. P. Sveistrup.

Nationaløkonomi: Kontorchef, cand. polit. Hans P. Gøtrik og grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen.

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

Til specialstudierne om aftenen var der i 1950/51 en tilgang af 283 nye studerende.

Til diplomprøven i regnskabsvæsen, som dagstudium, som afholdtes i april/maj 1951, indstillede der sig 4 studerende, hvoraf 2 bestod.

Til 1. del af diplomprøven, som er fælles for alle studerende, indstillede sig under alle specialer 238 studerende, hvoraf 152 bestod. Til 2. del af diplomprøven, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig 184 studerende, hvoraf 106 bestod. Fordelingen på de forskellige specialer var:

	Indstillet	Bestået
Bankvæsen	4	4
Ulykkesforsikring	3	3
Regnskabsvæsen	105	44
Salgsorganisation og reklame	33	17
Udenrigshandel	41	38

Som censorer ved 1. del af diplomprøven medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Disponent, cand. merc. Poul B. Christensen, direktør, cand. polit. Poul Norsman H. D., kontorchef, cand. polit. Rigmor Skade og lektor, cand. polit. P. Sveistrup.

Nationaløkonomi: Docent, folketingsmand O. Himmelstrup og grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen.

Erhvervsret: Kontorchef, cand. jur. G. Backhaus, departementschef, cand. jur. H. Jespersen, retspræsident Kaj Mundt, kontorchef, cand. jur. A. Roelsen og afdelingschef, cand. jur. P. Villadsen.

Statistik: Professor, dr. phil. A. Hjorth Hald, direktør, cand. polit. Kjeld Johansen.

Som censorer ved 2. del af diplomprøven medvirkede i:

Bankvæsen: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn og underdirektør, cand. jur. R. Kæstel.

Ulykkesforsikring: Underdirektør, cand. polit. Carl Jensen og direktør Kai Kjær.

Regnskabsvæsen: Professor, dr. jur. Stig Juul, direktør Gunnar Jørgensen H. D., underdirektør, statsaut. revisor Svend Larsen, direktør Willy Schmidt H. A. og vekselrer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Salgsorganisation og reklame: Disponent, cand. merc. Poul B. Christensen, prokurist Svend A. Holbæk, redaktør Roger Nielsen og direktør Paul Tillge.

Udenrigshandel: Departementschef, cand. polit. Einar Cohn, grosserer Hans Lund H. A. og kontorchef, cand. polit. Rigmor Skade.

DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

I efterårssemestret 1950 blev der optaget 75 nye studerende.

Til den tresproglige korrespondentprøve indstillede sig 68 studerende, hvoraf 64 bestod.

Som censorer ved den tresproglige korrespondentprøve medvirkede i:

Engelsk: Lektor, dr. phil. Alf. Brahde, direktør H. O. Damgaard-Nielsen og translør Paul Monrad.

Fransk: Civilingeniør Jean Eilertsen og lektor N. Chr. Nielsen.

Tysk: Undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen og kontorchef, translør, cand. jur. H. Friis Møller.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translør, dr. phil. Carl Bratli.

Dansk, engelsk og tysk stenografi samt maskinskrivning: Kontorchef, translør fru Ester Brinch.

Bogføring: Underdirektør, statsaut. revisor Svend Larsen.

Erhvervsret: Retspræsident Kaj Mundt og vekselrer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

FORBEREDELSEN TIL DEN EENSROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

I 1950/51 var der en tilgang af 340 nye studerende.

Til korrespondentprøven indstillede sig ialt 226 studerende, hvoraf 172 bestod.

Under engelsk blev der optaget 219 nye studerende, under fransk 47, under spansk 19 og under tysk 55 nye studerende.

Til korrespondentprøven i engelsk indstillede sig 152 studerende, hvoraf 113 bestod.

Til korrespondentprøven i fransk indstillede sig 39 studerende, hvoraf 29 bestod.

Til korrespondentprøven i spansk indstillede sig 16 studerende, hvoraf 14 bestod.

Til korrespondentprøven i tysk indstillede sig 19 studerende, hvoraf 16 bestod.

Som censorer ved den eensproglige korrespondentprøve medvirkede i: Engelsk: Mag. art. H. Kossmann, translator Paul Monrad, lektor F. T.

Mouridsen og kontorchef Richard Riim.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og direktør K. Sonne-Hansen.

Spansk: Direktør, konsul H. V. Boye og translator, dr. phil. Carl Bratli.

Tysk: Undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen og direktør Sv. Aage Wesarg.

FORBEREDELSEN TIL TRANSLATØREKSAMEN

Der var i 1950/51 en tilgang af 45 studerende.

Til translator eksamen indstillede sig ialt 17 studerende, hvoraf 6 bestod.

Under engelsk blev der optaget 28 nye studerende, under fransk 7, under spansk 6 og under tysk 4 studerende.

Til translator eksamen i engelsk indstillede sig 3 studerende, hvoraf 1 bestod.

Til translator eksamen i fransk indstillede sig 4 studerende, hvoraf 1 bestod.

Til translator eksamen i spansk indstillede sig 3 studerende, hvoraf 2 bestod.

Til translator eksamen i tysk indstillede sig 6 studerende, hvoraf 2 bestod.

I maj 1951 afholdtes prøve i retslære for de studerende i yngste translator klasse. Prøven blev bestået af 4 studerende.

SPANSKPRØVEN

Under forberedelsen til spanskprøven blev der optaget 76 nye studerende.

Til spanskprøven indstillede sig 7 studerende, som alle bestod.

Som censorer ved spanskprøven medvirkede direktør, konsul H. V. Boye og translator, dr. phil. Carl Bratli.

UDDANNELSE AF HANDELSSKOLELÆRERE

I efterårssemestret 1950 afholdtes forelæsninger over handelsskolernes organisation og over didaktik for dem, der ønsker at forberede sig til faglærereksamen i handelsfag. Forelæsningerne holdtes af direktør for handelsskoleundervisningen, cand. mag. Osvald Larsen, og de afsluttedes med en prøve.

Udover disse forelæsninger har der i det forløbne år været afholdt øvelser i fonetik og grammatik i engelsk, fransk og tysk. Også denne undervisning blev afsluttet med prøver.

EKSAMINER

Følgende bestod afgangsprøven fra det erhvervsøkonomiske grundstudium: (Dagstudium).

Abelsen, Jens Helge	mg+
Andersen, Kai Albert	mg+
Andersen, Jørgen Smedegaard	mg+
Andersen, Poul Levin Møller	g+
Andersen, Vagn	mg+
Arntsen, Karl Edvard	mg
Blom, Christopher	mg
Blom, Svein-Erik	g+
Clausen, Dennis	mg+
Fladmoe, Arne Ragnar	mg
Gundersen, Edvard	mg+
Halskov, Folmer	g+
Hammerskov, Leo	g+
Hansen, Keld Bjarne	mg
Haukeland, Øistein	mg+
Helberg, Odd	mg+
Helgason, Bjørn Gudmun	g+
Hellen, Ole	mg+
Hofgaard, Erik Sigfred	mg+
Holm, Karl Erik	g+
Ingerslev, Jan Neergaard	mg+
Jakobsen, Svend Aage	mg
Jensen, Flemming Jakob	mg
Jespersen, Finn Hagen	mg
Kjær, Jørgen Preben	mg+
Larsen, Arne Ove	mg+
Larsen, Niels Wildt	mg+
Larsen, Ole Henning	g+
Lassen, Jørgen Ole Bartholin	mg+
Lyngdorf, Johann Peter	g+
Löchen, Thorleif Hoel	mg+
Møller, Bendt Arne	g+
Mørck, Arne	g+
Nielsen, Henning	g+

Nielsen, Ole	g+
Nilsson, Leif Armbjørn	mg÷
Olsen, Bent	mg÷
Olsen, Svend Fromberg	mg÷
Olsen, Valdemar Kongsbak	g+
Petersen, Christian William	g+
Ramsing, Poul	mg÷
Ries, Hans Jørgen	g+
Romie, Georg-Wilhelm	mg÷
Skilbrei, Sigmund Herleiv	mg
Stenstad, Dag Kristen	mg
Stokkeland, Asbjørn	mg÷
Svanes, Børge	mg
Sørensen, Gunnar Hammershøj	mg÷
Thomseth, Knut	mg
Thorsen, John Oddvar	g
Trock, Jens Wilhelm	mg
Uglum, Inge	g+
Wilberg, Frederik Otto	mg÷
Vognsen, Anders	mg÷
Wowern, Eric Sven von	g+

(Aftenstudium)

Andersen, Erik Gustav	mg÷
Ballegaard, Hans Hermann Friis	mg÷
Dahl, Klaus Rudolph	mg
Dalberg-Hansen, Per Mogens	mg÷
Hansen, Svend Erik Egon	mg÷
Madsen, Børge Otto	g+
Madsen, Viggo Louis	g+
Orth, Henry	mg÷

Følgende bestod diplomprøven:

Bankvæsen:

Hempler, Hans Aage	mg+
Ingholt, Mogens Vilhelm	mg
Poulsen, Axel	mg
Svendsen, Oddvar	mg

Regnskabsvæsen (dagstudium):

Bischoff, Børre Benemann	mg
Garberg, Arne	g+

Regnskabsvæsen (aftenstudium):

Adelgaard, Henry Ehrenreich	mg
Bech, Svend Arne Haslund	g+
Carlslund, Vagn Børge	g+
Christensen, Ditlev Saugmann	mg÷
Christensen, Georg Axel	g+
Daugaard-Petersen, Jens Aage	g+
Edwardsen, Tommy Rieck	g+
Eichel, Leif	mg
Engen, Anker Jensen	g+
Flade, Frederik Karl Laust	mg
Frandsen, Børge Høvenhof	mg÷
Gringer, Paul	mg÷
Hansen, Axel Lund	g+
Hemstad, Bjørn Dagfinn	g+
Hennings-Nielsen, Carl Chr.	mg
Hollund, Kai	mg
Jacobsen, Niels Børge	mg÷
Jensen, Børge Richard	g+
Jeppesen, Henry Hviid	g+
Kjær, Preben Juul	g+
Klehn, Arvid Preben	g+
Kofoed, Henry Dahl	mg÷
Kristoffersen, Hardy	g+
Larsen, Carl Johannes James	g+
Monkjær, Vagn Ingemann Vinfred	g+
Møller-Larsen, Peter Bendt	g+
Nielsen, Carl Johan	g+
Nielsen, George Børge Peter	g+
Nielsen, Ove	mg÷
Petersen, Arne From	mg÷
Pedersen, Hugo	mg÷
Pedersen, Iver Valdemar	g+
Poppe- Petersen, Kaj Vilhelm	mg÷
Rathje, Ole	g+
Sarøe, Torben	g+
Scholkmann, Knud Erik	g+
Staunstrup, Victor Peder Ludvig	mg
Sørensen, Aage Henry	g+
Sørensen, Poul Lauritz	mg÷
Tiedemann, Ingeborg	mg÷
Wessel, Vagn Viggo	g+
Winstrøm, Ludvig	g+
Winther, Thorkild	mg÷
Vogel, Sigfred	mg÷

Salgsorganisation og reklame:

Benedbek, Frantz	mg÷
Bloch, Aage	mg÷
Grøn, Jes Petersen	g+
Halbye, Mogens	mg÷
Jørgensen, Frode Stensgaard	g+
Larsen, Knud	g+
Mårtensson, Werner Rudolph	g+
Møller, Sven Søren	mg÷
Overø, Knud	mg
Plesner, Bent	mg÷
Raffay, Lajøs	g+
Rasmussen, Børge	mg÷
Reinung, Rolf	mg÷
Schøning, Bendt Julius	mg÷
Storm, Gregers Ancher	mg÷
Thorkildsen, Knud Vilhelm	g+
Wallin, Hans Erik	g+

Udenrigshandel:

Agertoft, Holger Lindeskov	mg÷
Andersen, Hugo Finn	g+
Andersen, Hans Hakon	mg
Bull-Berg, Lars	mg
Christensen, Bent Johan	mg
Christensen, Johannes Linding	mg÷
Delvert, Finn	mg÷
Dyrberg, Ejvind	mg
Flinhardt, Poul Børge	mg÷
Fock, Johannes	mg+
Fuglsang, Ove Ricard	mg
Gerved, Erik Christian	mg+
Green-Petersen, Mogens	mg
Gytel, Poul-Eskil Anders	mg÷
Hansen, Ejvind Skougaard	mg÷
Jensen, Svend Lunde	g+
Jessen, Frede Helweg	mg
Levinsen, Søren Alfred	mg÷
Lindhardt, Mogens	mg÷
Lund, Bent Søren Troels	g+
Madsen, Børge Mølgaard	mg÷
Nielsen, Alfred Thygesen	mg÷
Nielsen, Kaj	mg÷

Nørring, Vilhelm	mg÷
Olausson, Erik	mg
Petersen, Axel	mg+
Pedersen, Benny Stender	g+
Petersen, Niels	g+
Pedersen, Poul Hermann	mg
Pontoppidan, Ole	g+
Poulsen, Poul August	mg÷
Rasmussen, Poul Peder	mg
Rosen, Poul Collet	mg
Rud, Henning	mg
Schourup-Olsen, Kaj	g+
Sørensen, Aage Børglum	g+
Wahlgreen, Hans	mg÷
Wenzell, Henning	mg+

Ulykkesforsikring:

Hansen, Peter Carlo	g+
Pedersen, Aage Stougaard	mg
Røssel, Kaj Børge	mg

Revisoreksamen:

Ved den teoretiske del af revisoreksamen (afholdt af Handelsministeriet foråret 1951) bestod følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen, prøven i revisionsteknik:

Brandt, Peter
 Christensen, Egill Georg
 Christensen, Erik
 Graversen, Eigil
 Gundorph, Hardy Gunnar
 Jacobsen, Sigurd Laurids
 Jensen, Arne
 Nielsen, Axel Thane
 Nolsø, Poul
 Rasmussen, Palle
 Tharø, Helge Evald
 Wanting, Einar

Den praktiske del af prøven for statsautoriserede revisorer (afholdt af Handelsministeriet 1950/51) blev bestået af følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen:

Andkær, Povl Oskar
 Borum, Jørgen
 Lund, Mogens Anton
 Møller, Tage Frimand
 Nordland, Hans
 Olsen, Ellen Margrethe
 Petersen, Egon Kamillo
 Poulsen, Arne Bjerre
 Thomsen, Harald Erik Lüders

Følgende bestod den tresproglige korrespondentprøve:

Aagesen, Marie Mimi	mg ⁻
Andersen, Birthe-Marie Kilde	mg ⁺
Andreasen, Kirsten	mg
Andrews, Eva	mg ⁻
Bendix, Kirsten Emma	ug ⁻
Bonnevie, Clara Ida	mg
Bouet, Karen	mg ⁻
Buus, Aase	mg ⁻
Bøjer, Birte	mg ⁻
Clausen, Lissa Smidt	mg
Fischer-Møller, Sonja	mg ⁻
Friis, Bente Elisabeth	mg
Frisenette-Hansen, Inge	mg ⁻
Grønborg, Else Thøgersen	mg ⁺
Halbye, Kirsten	g ⁺
Hansen, Annelise Birte	mg ⁻
Hansen, Grethe Ketty	mg ⁻
Hededam, Anne Marie	g ⁺
Heilesen, Dorrit	mg ⁻
Henriksen, Lisbeth	mg
Holmblad, Birgitte	mg ⁻
Iversen, Anny	mg ⁻
Jacobsen, Grethe	mg
Jacobsen, Solveig Ruth Asta	mg
Jeppesen, Anni Walsted	mg ⁻
Juul, Hans Kurt	mg ⁺
Jørgensen, Birgit	mg
Jørgensen, Inger Krarup	mg
Krogsbæk, Birthe	mg ⁻
Krogsbæk, Gerd	mg ⁺
Krogsgaard, Ruth Agnes	g ⁺
Larsen, Kirsten Merete	mg

Lauritzen, Ase Cordelia	mg
Laustzen, Birthe	mg
Lorentzen, Anne	mg
Martensen-Larsen, Olga	ug÷
Nielsen, Anne Kathrine Linde	mg
Nielsen, Elsa Benita	mg÷
Nielsen, Ellen Kirstine	ug÷
Nielsen, Ellis Jarnøe	mg÷
Nielsen, Lis Margrethe	mg
Nygaard, Tove	mg÷
Obelitz, Kirsten	g+
Olesen, Kirsten Burhøi	mg÷
Olesen, Tinne	g+
Olsen, Ulla Holmquist	mg
Pedersen, Britta Riis	mg+
Pedersen, Niels Henning	mg+
Petersen, Sonja	mg÷
Rydder, Asta	g+
Secher, Edel Kirstine	mg
Selmer, Ellen	g+
Silfwander, Agnete	mg÷
Stenersen, Birthe	mg
Stærmose, Birgit	mg÷
Sørensen, Birthe	mg
Sørensen, Grethe	mg+
Tejsen, Eva Lisbeth Strøm	mg
Tellerup, Kirsten	mg+
Thesen, Inger Ragnhild	mg
Thybo, Karen	mg
Troest, Merete	mg÷
Tversted, Gurli	mg
Ulrik-Jensen, Birthe	g+

Følgende bestod den eensproglige korrespondentprøve:

Engelsk:

Aarup, Inge	mg+
Andersen, Doris Irene	mg
Andersen, Jan Sjødahl	mg÷
Andersen, Ove	mg÷
Andersen, Sven Børge Guldberg	ug
Arenbach-Jensen, Mogens	mg÷
Berg, Otto	mg÷
Bering, Terkel	mg÷

Bielefeldt, Jørgen	mg÷
Bindslev, Ingeborg	mg+
Bjerre, Birgit	mg÷
Bro-Jørgensen, Ingerlise	ug÷
Brøndal, Erik	mg+
Caspersen, Bent	mg÷
Clausen, Kamma Steenholt	mg
Christoffersen, Henning Emanuel	mg
Dahl, Hellvi Victoria	mg
Dalgaard, Jørgen	mg
Deleuran, Hanne Lise	mg
Dydensborg, Inger Margrethe	mg÷
Dønvig, Grethe Edith	mg÷
Eeg, Lizzie	mg÷
Ekeroth, Knud Alfred Conradt	mg+
Elboth, Kunø	mg
Eriksen, Birthe Tove	mg
Esbensen, Inge	mg
Finnich, Aase	mg÷
Fischer, Jytte Dorthea	mg÷
Frederiksen, Søren Eiby	mg÷
Gillesberg, Flemming	mg
Goeskjær, Ninna	mg÷
Hansen, Agnete Doris	mg÷
Hansen, Aksel Valdemar	mg+
Hansen, Erik Holzkämper	mg÷
Hansen, Inge	mg
Hansen, Inge Margrethe	mg
Hansen, Karlo	mg+
Hansen, Lilli Anni	mg÷
Helberg, Lillian	mg÷
Helweg-Hansen, Egon Kurt	mg÷
Hempler, Else Sigrid	mg
Henriksen, Vibeke Meta	mg÷
Hvilsø, Inge	mg÷
Jacobsen, Birgit Bärenholdt	mg
Jakobsgaard, Jørgen	mg+
Jensen, Arne	ug÷
Jensen, Erik Stub	mg
Jensen, Gunhild Uldall	mg÷
Jensen, Mogens John	mg+
Johansen, Hedvig Ellen	mg
Jørgensen, Edith Vita	mg÷

Jørgensen, Elisabeth	mg+
Jørgensen, Hanne Høilund	mg+
Kierulf-Lange, Thekla	mg+
Kjær, Viggo Kristian	mg
Knudsen, Per	mg+
Kruse, Gerhard Kristian	mg+
Larsen, Carl Johan	mg+
Lauridsen, Inge	mg+
Laybourn, Henny Lillian	mg+
Lorenzen, Herman Albert Bangsbøll	mg+
Lunderskov, Leif Lorents	mg+
Madsen, Henning	mg
Michaelsen, Lilian	ug+
Mikkelsen, Erik Henry	mg+
Mini, Bernhard Arthur	mg+
Mohlin, Ulla	mg+
Moltved, Børge	mg+
Møller, Jytte Alice Sørensen	ug+
Müller, Annette	ug+
Nicolaisen, Birgit	mg
Nielsen, Bent Ole Bjarke	mg+
Nielsen, Else Krag	mg+
Nielsen, Jørgen Aage	mg+
Nielsen, Per Louis Holm	mg
Nikolaisen, Birte	mg
Nonnemann, Karen Else	mg+
Olsen, Inger Kirstine	mg+
Otte, Inge Margrethe	mg+
Pedersen, Carl Chr.	mg
Pedersen, Dorthé Cathrine Schmidt	mg+
Pedersen, Else Hougaard	mg+
Pedersen, Erik Johannes	mg
Pedersen, Gerda	mg+
Persson, Ingerlise	mg+
Petersen, Birthe Seirøe	mg
Petersen, Kirsten Laura	mg
Petersen, Kirsten Valentin	mg
Petersen, Svend Erik	mg+
Pålsson, Jørgen	mg
Pretorius, Inge	mg+
Præst, Kirsten	mg+
Rasmussen, Henning Nyhjem	mg+
Rasmussen, Inge Sommer	mg

Rasmussen, Villy	mg
Rentmann, Rosa	mg
Riis-Petersen, Ebba	mg÷
Scholtz-Møller, Poul	mg
Schmidt-Jensen, Inge	mg÷
Skaaning, Inge	mg÷
Spangenberg, Nina	ug÷
Steenstrup, Ibeth	mg
Steffensen, Rita	mg
Storm, Annelise	mg÷
Søbye, Birthe	mg÷
Sørensen, Sigrid Kloborg	mg
Thomsen, Inger	ug÷
Thostrup, Djalmer	mg÷
Voigt, Birgit	mg÷
Westphall, Jytte Aase	mg
Wolf, Oskar Joachim Ludvig	mg÷
Wrang, Tove	mg
Zachariassen, Kai Gustav	mg

Fransk:

Andersen, Wilmar	mg÷
Christensen, Hans Christian	mg
Dupont, Gilbert Johan	mg
Frederiksen, Henning	mg
Giersing, Rigitze	mg
Halleløv, Marie	mg
Hansen, Bodil Aase Steen	mg÷
Hansen, Jytte Søllinge	mg÷
Hansen, Karen Margrethe	mg
Hartmann, Ellen	mg+
Haubroe, Inge	mg
Heller, Jørgen Preben	mg
Hänschell, Merete Hagerup	mg÷
Jacobsen, Henrik	mg
Jensen, Aage	mg+
Jensen, Elisabeth Sigrid Berenth	mg÷
Jørgensen, Harney Bröchner	mg
Knudsen, Tove	mg
Larsen, Birthe	mg
Levinsen, Birgit	mg
Møller, Erik Jens Peter	mg÷
Nielsen, Eigil Henning	mg÷

Nilsson, Karen	mg
Petersen, Børge Georg Albinus	mg+
Petersen, Børge Henning	mg+
Petersen, Jytte Nygaard	mg+
Rasmussen, Henny Moser	mg+
Sieverts, Birthe Elise	mg+
Skovgaard, Vagn Aage	mg

Spansk:

Boye, Maren Lisbeth	mg
Hansen, Hans Peter Sofus	mg
Hansen, Helge Michael	mg+
Jacobsen, Ingeborg	mg+
Jensen, Poul Christian	mg
Jungfalk, Erik	mg+
Mogensen, Addy Jenny	mg
Nielsen, Christian	mg
Nielsen, Minna	mg+
Pedersen, Bent Hald	mg
Spanner, Tove	mg
Størup, Signe	mg+
Thomsen, Edvard William	mg
Westergaard, Ole Christian	mg

Tysk:

Aagesen, Georg Bjørn	mg
Bødker, Birgit Ethel	mg+
Friberg, Kirsten	mg
Friedrichs, Ellen Marianne	mg+
Hansen, Karen Margrethe	ug+
Hansen, Karlo	mg+
Hendriksen, Birte	mg
Ipsen, Inger-Lise	mg+
Jensen, Kirsten Edith	mg
Jespersen, Karen Ellinor	mg
Johansen, Mogens Ingvor	mg+
Knudshøj, Else	ug+
Kofoed-Petersen, Karen	mg
Kondrup, Ib Wallin	mg+
Rasmussen, Hans	mg
Riddersborg, Jørgen Herluf	mg

Følgende bestod spanskprøven:

Andersen, Lizzie Heidemann	mg
Brødsgaard, Anette	mg+
Frederiksen, Henning	mg+
Hansen, Poul	mg+
Hove, Niels Justesen	mg
Riesel, Ellen Kirsten	mg
Stokholm, Georg	mg+

Translatørexamen (afholdt af Handelsministeriet) blev i 1951 bestået af følgende:

	Speciale	Hovedkarakter Points
<i>Engelsk:</i>		
Ahl, Aage	Kommercielt sprog	56
<i>Fransk:</i>		
Balling, Egil Hjalmar Krintel ..	—	54
<i>Spansk:</i>		
Friberg, Viggo Bernhard	—	55
Sundbo, Ellen Marie	—	64
<i>Tysk:</i>		
Bak, Niels Peter	—	61
Littmann, Rudolf	—	57

LITTERÆRE ARBEJDEER
AF HANDELSHØJSKOLENS LÆRERE AUGUST 1950—JULI 1951

Professorer.

Kjær Hansen, Max, dr.

- Afsætningsøkonomi. Bd. 1. Kbh. 1950. 144 s. (s. m. Arne Rasmussen)
Den danske trælasthandel. Kbh. 1951. 56 s.
Erhvervsøkonomien som økonomisk disciplin (Det danske marked 1950, nr. 3, s. 139—41)

Kobbernagel, Jan

- Om stiltiende partshenvisninger i den interlegale handelsret (Festskrift til Henry Ussing. Kbh. 1951, s. 267—78)
Sandhedsprincippet i konkurrenceretten (Det danske marked 1950, nr. 2, s. 77—96)
Erhvervsretten i 1949 (sammesteds 1950, nr. 4, s. 233—37)
Kodakdoktrinen (N I R, Nordisk tidsskrift for immateriel retsbeskyttelse 1951, nr. 2, s. 73—86)

Nyboe Andersen, P., dr. oecon.

- Den europæiske betalingsunion (Rapport fra Det udenrigspolitiske selskab sept. 1950, 8 s.)
Betalingsbalancens udligning (Festskrift til professor, dr. polit. Jørgen Pedersen. Århus, 1951, s. 124—35)
Danish export trade (The 24th international economic course in Denmark, Kbh. 1950, s. 169—75)
Den internationale handels frigørelse (Nationaløkonomisk tidsskrift 1950, s. 270—78)
Den nye guldfod (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1950, nr. 81/82, s. 75—84)
Le problème d'inflation au Danemark (Bulletin bimestriel de la Société belge d'études et d'expansion 1951, nr. 145, s. 249—52)
Konjunkturudviklingen i udlandet og Danmark (Det danske marked 1950, nr. 4, s. 237—42)
Hvor glider vi hen? (Artikelserie i dagbladet Information 30., 31. okt., 1., 2., 4., 6. nov. 1950)

Docenter.

Alkjær, Ejler, cand. merc.

Chancer i Østen. Nye markeder — nye muligheder for skandinaver. Kbh. 1951. 160 s.

Avertering (Landsannoncørernes reklamehåndbog. Red. af Max Kjær Hansen. Esbjerg, 1950, s. 32—58, 81—82, 91—92)

Amerikanske byers salgsarbejde. Erhvervsrådsarbejde i U. S. A. (Det danske marked 1950, nr. 2, s. 104—14)

Om samhandelen mellem Israel og Danmark (sammesteds 1950, nr. 3, s. 156—63)

Nye former for tiltrækning af udenlandske investeringer (sammesteds 1951, nr. 1, s. 20—26)

Hansen, Palle

Årsregnskabets formelle indhold. Nogle kontoteoretiske betragtninger. Kbh. 1950. 56 s.

Arbejdsforenkling efter »indefra-princippet« (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1951, nr. 85/86, s. 28—39 og under titlen »Griber vi rationaliseringen rigtigt an?« Tidsskrift for revisjon og regnskapsvesen, Oslo, 1951, nr. 5, s. 129—40)

Lando, Z. D., dr.

Stigende omkostninger i levnedsmiddelhandelen (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1950, nr. 79/80, s. 9—18)

Lektorer.

Banke, Niels, underdirektør, cand. polit.

Dansk erhvervsliv. Kbh. 1951 (s. m. N. B. Jacobsen og K. Vedel-Petersen)

Boesen, Per, cand. polit.

Erhvervsøkonomi og sociologi (Det danske marked 1950, nr. 4, s. 202—12)

Omkring en svensk undersøgelse af de administrerende direktørers arbejde (sammesteds 1951, nr. 2, s. 102—10)

Fog, Bjarke, cand. polit.

Erhverv og samfund. Kbh. 1950, 170 s.

Monopoler og truster i dansk erhvervsliv. Kbh. 1950. 4 s. (Folkeuniversitetsudvalget)

Handelens frigørelse. Kbh. 1950. 15 s. (Folkeuniversitetsudvalget)

Økonomiske forhold hos primitive stammer i Polynesien og det indre

New Guinea (Festskrift til professor, dr. polit. Jørgen Pedersen, Århus, 1951, s. 24—35)

Er den frie konkurrence død? (Det danske marked 1950, nr. 4, s. 227—32)

Nyere målinger af koncentrationsgraden i amerikanske industrier (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1951, nr. 85/86, s. 68—78)

Kartel- og prisaftaler, der berører elværkerne (Elektroteknikeren 1951, s. 440—51)

Loff, O., cand. merc.

Handelsgymnasierne i Norge og Sverige (Den danske handelsskole 1950, s. 2289—94)

Det internationale handelskammer (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1950, nr. 79/80, s. 36—42)

Undervisningen i erhvervsøkonomi ved handelshøjskolerne i Norden (sammesteds 1950, nr. 81/82, s. 117—23)

Møller, Kristian, direktør, cand. polit.

Danmarks politiske og økonomiske situation (Økonomisk revy, Sth., 1951, nr. 2, s. 155—59)

Bunden opsparing i Danmark (sammesteds 1951, nr. 3, 256—60)

Erfaringer fra bunden opsparing i Danmark (sammesteds 1951, nr. 4, s. 323—26)

Stangerup, Hakon, dr. phil.

Pressefrihed og arbejdsfrihed. Kbh. 1951. 76 s.

Jacob Paludan. Kbh. 1951. 173 s.

Vildfarelser om avisen — viden om avisen (Den grafiske højskoles beretning 1949/50, s. 9—15)

Konkurrence og kultur (Foredrag holdt ved den 6. nordiske reklamekongres. Oslo, 1951, s. 7—15)

De danske bryggere (Tidsskrift for radio 1951, s. 112—17)

Papirknaphed, avisdød og kulturfare (Det danske marked 1951, nr. 2, s. 85—94)

Recent Danish literature (American-Scandinavian review, New York, 1951, s. 127—35; 209—14)

Assistenter og lærere.

Andersen, Egon, H. A. og H. D.

Det flexible budget og omkostningskontrol (Handelsvidenskabeligt tidsskrift 1951, nr. 85/86, s. 40—54)

Cortsen-Møller, H., civilingeniør

Brandberedskab i fabrikker (Arbejdslederen 1951, nr. 3, s. 57—61; nr. 4, s. 75—78. Desuden har artiklen været optaget i »Stålet«, »Tidskrift for maskinvæsen« og »Textilmesteren« 1951)

Guldbrandsen, B. N., landsretssagfører

Ansvarsforsikring (Akkvisitionschefernes fællesråds Korrespondancekursus nr. 2. Kbh. 1951, s. 89—169)

Martens, H. E., underdirektør, cand. polit.

Méthodes de financement de l'assurance sociale (Proceedings of the XIIIth international actuarial congress, Scheveningen 1951)

Rasmussen, Arne, cand. polit.

Afsætningsøkonomi. Bd. 1. Kbh. 1950. 144 s. (s. m. Max Kjær Hansen)
 Forsikringsbehovet i Danmark. Kbh. 1951. 78 s. (s. m. Ernst Willumsen)
 En realistisk prisdannelsesmodel og dens anvendelse på den reale prisfastsættelse og på reale konkurrenceforhold. Kbh. 1950. 28 s. (duplikeret)

Købevaner og forbrugsvaner i Danmark (Det danske marked 1950, nr. 3, s. 129—38; 1951, nr. 1, s. 51—52)

Efterspørgselsteoriens grundlag og forhold til omkostningsteorien (sammesteds 1950, nr. 3, s. 146—48)

Den amerikanske reklame 1915—1949 (sammesteds 1950, nr. 3, s. 163—68)

Priskonkurrence i detailhandelen (sammesteds 1951, nr. 1, s. 1—19)

Søborg, Halvor, translator

Spanske stiløvelser. 2. opl. Kbh. 1950. 30 s. (s. m. C. Hildebrandt)

